

NE ZAKLJUČITE
LETNEGA POROČILA
BREZ ANALITIČNEGA POROČILA O
KOMUNICIRANJU IN VAŠEMU
POJAVLJANJU V MEDIJIH

.....



Poročilo medijskih objav

Pripravljeno: **02.04.2024**

Pojavnost:



Ključne besede v poročilu:

ENERGETSKA IZKAZNICA	1
GRADNJA STANOVANJ	3
POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI	3
STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE	4
NAJEMNA STANOVANJA	4
CENE NEPREMIČNIN	4
UPRAVNIK	2
STANOVANJSKI ZAKON	1
STANOVANJSKA GRADNJA	2
NEPREMIČNINSKA AGENCIJA	1
UPRAVLJANJE NEPREMIČNIN	1

Pregled objav

29. 03. 2024	Revija Finance	Stran/Termin: 20	SLOVENIJA
Naslov:	Kaj prinaša prenovljena direktiva o energetske učinkovitosti stavb		
Vsebina:	Višjo kakovost zraka, povečan delež prenov stavb v EU, digitalizacijo energetskih sistemov za stavbe in vzpostavitev infrastrukture za trajnostno mobilnost.		
Avtor:	Erik Potočar		
Žanr:	POROČILO		
Gesla:	ENERGETSKA IZKAZNICA		
29. 03. 2024	Majšperčan	Stran/Termin: 5	SLOVENIJA
Naslov:	Projekti v občini		
Vsebina:	Projekti v občini Majšperk		
Avtor:			
Žanr:	POROČILO		
Gesla:	GRADNJA STANOVANJ		
29. 03. 2024	www.sta.si	Stran/Termin:	SLOVENIJA
Naslov:	Tudi na začetku leta rast prihodka od prodaje storitev		
Vsebina:	Prihodek od prodaje storitev je bil januarja letos za 0,5 odstotka višji kot decembra lani in za 6,8 odstotka višji kot januarja 2023. V medletni primerjavi je bil višji v vseh opazovanih glavnih skupinah storitev, razen v prometu in logistiki.		
Avtor:	jes/mrn		
Žanr:	SPLETNI ČLANEK		
Gesla:	POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI		
29. 03. 2024	www.sta.si	Stran/Termin:	SLOVENIJA
Naslov:	Tedenska napoved - Slovenija od 1. do 7. 4.		
Vsebina:	Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije od 1. do 7. aprila.		
Avtor:	snk/arh		
Žanr:	SPLETNI ČLANEK		
Gesla:	STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE		
30. 03. 2024	Delo	Stran/Termin: 12	SLOVENIJA
Naslov:	Evropa išče ravnotežje med zmanjševanjem dolga in spodbujanjem naložb		
Vsebina:	Javnofinančna slika Evrope Kako Grki občutijo zniževanje javnega dolga in kako Italijani zviševanje-Dileme nemških ekonomistov		
Avtor:	Boštjan Videmšek, Nataša Čepar, Barbara Zimic, Miha Jenko		
Žanr:	POROČILO		
Gesla:	NAJEMNA STANOVANJA, CENE NEPREMIČNIN		
30. 03. 2024	Delo	Stran/Termin: 13	SLOVENIJA
Naslov:	Javnofinančna veselica v Evropi se končuje		
Vsebina:	Od izbruha pandemije pred štirimi leti so bila fiskalna pravila v Uniji zamrznjena. Z letom 2025 pa bo javnofinančne veselice konec. Veljati bodo začela nova pravila, ki jih bo evropski parlament v dokončni obliki predvidoma potrdil konec prihodnjega meseca, na svoji zadnji seji v tem mandatu.		
Avtor:	Miha Jenko		
Žanr:	POROČILO		
Gesla:	NAJEMNA STANOVANJA, CENE NEPREMIČNIN		
30. 03. 2024	Delo	Stran/Termin: 1	SLOVENIJA
Naslov:	Težko upravljanje dolga v Evropi		
Vsebina:	Fiskalna pravila V ospredju bo doseganje srednjeročnih ciljev manjša bo nevarnost drastičnih varčevalnih ukrepov		
Avtor:	N. C.		
Žanr:	NAPOVEDNIK ČLANKA		
Gesla:	NAJEMNA STANOVANJA, CENE NEPREMIČNIN		

30. 03. 2024	Večer	Stran/Termin: 13	SLOVENIJA
Naslov:	Drevesa in (samo)uničenje		
Vsebina:	Drevesa in(samo) uničenje Maribor je bil v preteklosti drevesni raj, nato pa sta prišla avtomobilski promet in zgoščena pozidava in mnoge zelene kvalitete mesta so bile izgubljene. Določeni mariborski predeli, kot je Melje, sploh nimajo ustreznih zelenih površin. Za novogradnje padajo drevesa in tudi gozdovi,		
Avtor:	Jasmina Cehnar		
Žanr:	KOMENTAR		
Gesla:	UPRAVNIK		
30. 03. 2024	Dnevnikov objektiv	Stran/Termin: 4	SLOVENIJA
Naslov:	Spala trideset let, samo s poljubom in obljubami se ne bo zbudila		
Vsebina:	Stanovanjska politika NAJPREJ SMO UKINILI VIRE FINANCIRANJA, nato smo odprodali večino javnih stanovanj, drugače pa se v Sloveniji v zadnjih tridesetih Letih s stanovanjsko politiko nismo pretirano ukvarjali. Leta 2000 smo sicer sprejeli še stanovanjski zakon, ki pa predvidenih sprememb ni prinesel. Vse		
Avtor:	Roman Repnik		
Žanr:	POROČILO		
Gesla:	STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE, NAJEMNA STANOVANJA, STANOVANJSKI		
30. 03. 2024	www.sta.si	Stran/Termin:	SLOVENIJA
Naslov:	Svet javnega zavoda TNP o letošnjem programu dela in izvajanju načrta upravljanja		
Vsebina:	Svet javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) je na sredini seji potrdili program dela in finančni načrt javnega zavoda za letošnje leto. Seznanil se je tudi s poročilom o izvajanju načrta upravljanja TNP za obdobje od leta 2016 do 2020, medtem ko je v teku drugo petletno obdobje izvajanja načrta upravljanja.		
Avtor:	tzu/zc		
Žanr:	SPLETNI ČLANEK		
Gesla:	UPRAVLJANJE NEPREMIČNIN		
2. 04. 2024	Dnevnik	Stran/Termin: 1	SLOVENIJA
Naslov:	Sobodajalce bodo omejili, a ne povsod enako		
Vsebina:	Kratkoročno oddajanje stanovanj bo v prihodnje časovno omejeno, a predvidoma ne povsod pa tudi ne za vse ponudnike enako.		
Avtor:	Veronika Rupnik Ženko		
Žanr:	NAPOVEDNIK ČLANKA		
Gesla:	BOŠTJAN UDOVIČ, ZBORNICA ZA POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI, POSLOVANJE Z		
2. 04. 2024	Dnevnik	Stran/Termin: 2	SLOVENIJA
Naslov:	Turistifikacija: omejitve, a ne enake za vse		
Vsebina:	Omejitve kratkoročnega oddajanja stanovanj bi bile lahko odvisne tudi od statusa ponudnika: pravna oseba ne bi mogla več izvajati dejavnosti v stanovanju, temveč bi morala izvajati gostinsko nastanitveno dejavnost, in sicer v objektu s poslovno gostinsko namembnostjo, kar pomeni, da bi bila za daljše		
Avtor:	Veronika Rupnik Ženko		
Žanr:	POROČILO		
Gesla:	BOŠTJAN UDOVIČ, ZBORNICA ZA POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI, POSLOVANJE Z		
2. 04. 2024	Primorske novice	Stran/Termin: 1	SLOVENIJA
Naslov:	Gradnja stanovanj na Strelški ulici se le začne		
Vsebina:	Na Stanovanjskem skladu Nova Gorica si končno lahko oddahnejo. Na drugem razpisu so uspeli izbrati izvajalca, ki bo gradil blok z enajstimi stanovanji na Strelški ulici. "Računamo, da bomo aprila začeli graditi, gradbinec bo imel časa leto dni, je povedal direktor Peter Jan, ki ima še en razlog za zadovoljstvo:		
Avtor:	Mitja Marussig		
Žanr:	NAPOVEDNIK ČLANKA		
Gesla:	STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE, GRADNJA STANOVANJ		
2. 04. 2024	Primorske novice	Stran/Termin: 4	SLOVENIJA
Naslov:	Novogoriški sklad bo na Strelški ulici gradil enajst stanovanj		
Vsebina:	nova gorica Za gradnjo bloka na Strelski 10 so le uspeli izbrati izvajalca- Sklad po gradbeno dovoljenje za 103 stanovanja ob Komu		
Avtor:	Mitja Marussig		
Žanr:	POROČILO		
Gesla:	STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE		

2. 04. 2024 Gorenjski glas

Stran/Termin: 8

SLOVENIJA

Naslov: Hišnik ne pozna hišniškega dela?

Vsebina: Odgovor na članek Hišnik ne pozna hišniškega dela?, kije bil v Gorenjskem glasu objavljen 15. marca 2024. Naj začnem šaljivo: Po objavi članka so se vse lopate in vreče soli izpred vhodov v blok po večtjnesech končno umaknile vs^oje prostore. Lejfriišmk nas bo še naprej opozqrjal nase z računi za 200

Avtor: Nevenka Šorl

Žanr: PISMO

Gesla: UPRAVNIK

2. 04. 2024 Gorenjski glas

Stran/Termin: 4

SLOVENIJA

Naslov: Z rebalansom skoraj tri milijone več

Vsebina: Radovljiški občinski svet je potrdil prvi rebalans letošnjega proračuna, s katerim se ta zvišuje za skoraj tri milijone evrov.

Avtor: Marjana Ahačič

Žanr: POROČILO

Gesla: STANOVANJSKA GRADNJA

29. 03. 2024

Revija Finance

Stran/Termin: 20

Naslov: Kaj prinaša prenovljena direktiva o energetski

Naklada: 6.500,00

Avtor: Erik Potočar

Površina/Trajanje: 1,00

Rubrika/Oddaja: OKOLJE IN ENERGIJA

Žanr: POROČILO

Gesla: ENERGETSKA IZKAZNICA

Zaradi omejevanja avtorskih pravic založnika, vam ne omogočamo vpogleda v celotno vsebino objave.

O morebitnih spremembah, vas bomo pravočasno obvestili.

29. 03. 2024 **Majšperčan**

Stran/Termin: 5

Naslov: Projekti v občini

Naklada: 1.600,00

Avtor:

Površina/Trajanje: 605,53

Rubrika/Oddaja: OBČINA

Žanr: POROČILO

Gesla: GRADNJA STANOVANJ



OBČINA

Projekti v občini

Naziv projekta	Opis projekta	Nosilec projekta (investitor)	Stanje projekta
V pripravi			
Gradnja CIDO Majšperk	Gradnja Centra za integrirano dolgotrajno oskrbo v Majšperku.	Občina Majšperk, Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane in RS	PZI-dokumentacija v izdelavi. Predviden začetek gradnje v letu 2024, nadaljevanje v 2025. Skrajni rok za zaključek del je junij 2026.
Pločnik Preša	Izgradnja pločnika z javno razsvetljavo in kolesarske povezave od naselja Preša do naselja Breg.	DRSI in Občina Majšperk	Izdelana je projektna dokumentacija. Po recenziji začetek pridobivanja zemljišč.
Pločnik Medvedce	Izgradnja pločnika z javno razsvetljavo skozi naselje Medvedce.	Občina Majšperk	Izvedena ureditev meje ceste z zasebnimi zemljišči. Po dogovoru z občani sledi odmera potrebnih zemljišč.
Gradnja večnamenskega objekta na Ptujski Gori – športni park	Rušitev obstoječega in gradnja novega objekta za rusko kegljišče in prostore Društva upokojencev Ptujška Gora, prostore Rdečega križa ter prostore za različne športne dejavnosti.	Občina Majšperk	Pridobljeno gradbeno dovoljenje, priprava PZI-dokumentacije.
Gasilski dom Stoperce	Rušitev obstoječega in gradnja novega gasilskega doma v Stopercah.	PGD Stoperce in Občina Majšperk	Priprava projektne dokumentacije.
Parkirišče pri POŠ Stoperce in prestavitev igral	Za potrebe parkirišč v centru Stoperc, ki bodo z gradnjo novega gasilskega doma pri domu krajanov delno ukinjena, je treba zgraditi novo parkirišče na mestu, kjer so sedaj otroška igrala pri šoli. Igrala se premaknejo za šolsko stavbo.	Občina Majšperk	Priprava projektne dokumentacije.
V teku			
Pločnik Soperce	Gradnja pločnika med naseljema Grdina in Stoperce, ureditev avtobusnih postajališč in javne razsvetljave.	DRSI in Občina Majšperk	Izvajalec je začel z deli. Predviden rok dokončanja do februarja 2025.
Gradnja infrastrukture v novem naselju Majšperk	Izvedba II. faze gradnje infrastrukture z izvedbo meteorne in fekalne kanalizacije, vodovoda in javne razsvetljave.	Občina Majšperk	Izbran izvajalec za gradbena dela. Predviden rok zaključka je konec junija 2024.
Modernizacija občinskih cest 2024	Modernizacija petih odsekov občinskih cest v skupni dolžini 1,5 km.	Občina Majšperk	Javno naročilo za izbiro izvajalca, predviden rok izvedbe avgust 2024.
Zaključeni			
Gradnja kolesarskih povezav	Gradnja kolesarskih povezav od naselja Breg do meje z občino Kidričevo (Podlože). Nadaljuje se do občin Kidričevo, Hajdina in Ptuj.	Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj ter občine Majšperk, Kidričevo, Hajdina in Ptuj	Dela so zaključena, odpravljene napake na objektu. Sledi predaja dokumentacije in pregled s strani DRSI.
Gradnja infrastrukture v novem naselju Majšperk	Izgradnja dostopnih cest, vodovoda in kanalizacije (opremljanje zemljišč za <u>gradnjo stanovanjskih objektov</u>).	Občina Majšperk	I. faza je zaključena – odriv zemljine, nasutje, utrjevanje terena.
Gradnja Kompetenčnega centra Majšperk	Gradnja objekta z galerijo in prostori za podjetniški inkubator.	Občina Majšperk	Objekt je zaključen in predan namenu.

29. 03. 2024 www.sta.si

Stran/Termin:

Naslov: Tudi na začetku leta rast prihodka od prodaje storitev

Naklada:

Avtor: jes/mrn

Površina/Trajanje: 1,00

Rubrika/Oddaja:

Žanr: SPLETNI ČLANEK

Gesla: POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI

<https://www.sta.si/3284447>

Prihodek od prodaje storitev je bil januarja letos za 0,5 odstotka višji kot decembra lani in za 6,8 odstotka višji kot januarja 2023. V medletni primerjavi je bil višji v vseh opazovanih glavnih skupinah storitev, razen v prometu in logistiki. V mesečni primerjavi se je prihodek od prodaje najbolj zvišal v [poslovanju z nepremičninami](#), in sicer za pet odstotkov. Višji je bil tudi v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (za 3,4 odstotka), informacijskih in komunikacijskih dejavnostih (za 3,3 odstotka) ter v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (za tri odstotke). Znižal pa se je v dejavnosti promet in skladiščenje, za 2,1 odstotka, ter v gostinstvu (za 0,6 odstotka). V medletni primerjavi pa se je prihodek najbolj izrazito povečal v drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (za 17,6 odstotka), sledile so informacijske in komunikacijske dejavnosti (za 13,4 odstotka), strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (za 12,7 odstotka), gostinstvo (za 9,6 odstotka) ter [poslovanje z nepremičninami](#) (za 4,2 odstotka). Prihodek se je znižal le v dejavnosti promet in skladiščenje, namreč za 1,5 odstotka.

29. 03. 2024 www.sta.si

Stran/Termin:

Naslov: Tedenska napoved - Slovenija od 1. do 7. 4.

Naklada:

Avtor: snk/arh

Površina/Trajanje: 1,00

Rubrika/Oddaja:

Žanr: SPLETNI ČLANEK

Gesla: STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE

<https://www.sta.si/3284633>

Napoved dogodkov v Sloveniji in mednarodne dejavnosti Slovenije od 1. do 7. aprila.

PONEDELJEK, 1. aprila

LJUBLJANA - Velikonočni ponedeljek, dela prost dan.

MIRNA PEČ - Tradicionalni vseslovenski blagoslov motorjev in motoristov, ki se ga bo udeležila tudi predsednica republike Nataša Pirc Musar.

IRUN - Slovenski kolesarski as Primož Roglič bo začel z nastopom na dirki svetovne serije po Baskiji, ki se bo končala 6.4.

TOREK, 2. aprila

LJUBLJANA - Zadnji dan redne seje DZ bodo med drugim obravnavali predloga novel zakona o javni rabi slovenščine ter o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

CERKNICA - Podelitev nagrad Frana Gerbiča, ki se jih podeljuje na področju glasbene vzgoje; slavnostni nagovor bo imela predsednica republike Nataša Pirc Musar.

NOVA GORICA - Uradno odprtje Rafutskega parka, ki se ga bo udeležila tudi ministrica za kulturo Asta Vrečko.

LJUBLJANA - Gastronomski dogodek, na katerem bodo razglasili prejemnike nazivov najboljših po izboru Gault&Millau za leto 2024, udeležence bo nagovoril gospodarski minister Matjaž Han.

BLED/JESENICE - Gospodarski minister Matjaž Han se bo na Jesenicah udeležil srečanja Poslovnega kluba Jesenice, na Bledu pa Koordinacije županov Zgornje Gorenjske in Doline Soče na temo aktualnih izzivov.

LJUBLJANA - Posvet notranjih revizorjev v bankah in hranilnicah, ki ga organizira Združenje bank Slovenije (ZBS) v sodelovanju z odborom za notranjo revizijo pri ZBS.

LJUBLJANA - Strokovni posvet z naslovom Avtizem in otroci: kakovosten spanec za boljši dan, ki ga ob svetovnem dnevu ozaveščanja o avtizmu pripravlja STAKlub.

LJUBLJANA - Na okrožnem sodišču sojenje za nekdanja vodilna v Faktor banki Borisa Pesjaka in Cirila Dragonjo, ki ju obtožnica bremeni zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti.

KRANJ - Na okrožnem sodišču obravnava odškodninske tožbe, v kateri Adria Airways v stečaju od nekdanjih vodilnih menedžerjev podjetja Arna Schusterja in Holgerja Kowarscha terja plačilo 78 milijonov evrov.

KOPER - Na okrožnem sodišču sojenje zaradi očitkov o zlorabi prostitucije v zadevi Marina. (še 3.)

SREDA, 3. aprila

BRUSELJ - Zasedanje zunanjih ministrov članic zveze Nato ob 75. obletnici ustanovitve zaveznitva, v okviru katerega bodo obeležili tudi 20. obletnico pridružitve Slovenije in še nekaterih drugih držav. Iz Slovenije se ga bo udeležila zunanja ministrica Tanja Fajon. (še 4.)

LJUBLJANA - Skupna seja odborov DZ za infrastrukturo, okolje in prostor ter za gospodarstvo, na kateri bodo na zahtevo poslanske skupine SDS obravnavali konkurenčne izzive industrije ob energetski draginji in pomanjkanju kadrov. Sledi seja odbora za infrastrukturo, na kateri bodo obravnavali predlog za sklic javne predstavitve mnenj o predlogu energetskega zakona.

BRUSELJ - Neformalno zasedanje ministrov in ministric, pristojnih za promet, ki se ga bo udeležila ministrica za infrastrukturo Alenka Bratušek. Med drugim bodo razpravljali o železniški povezljivosti med evropskimi mesti ter o krepitvi odpornosti in financiranju vseevropskega prometnega omrežja. (še 4.)

LJUBLJANA - Protest, ki ga organizira Slovensko sodniško društvo zaradi neuresničitve ustavne odločbe glede sodniških plač.

LJUBLJANA - Slavnostna akademija ob 80-letnici geodetske službe v Sloveniji, govorca

bosta tudi predsednica DZ Urška Klakočar Zupančič ter minister za naravne vire in prostor Jože Novak.

LJUBLJANA - Inovacijska konferenca Gremo, ki se je bodo udeležili tudi predsednik vlade Robert Golob in ministrska ekipa.

NOVA GORICA - Strateška konferenca elektrodistribucije Slovenije v organizaciji GIZ distribucije električne energije, nagovor bo imel tudi minister za okolje, podnebje in energijo Bojan Kumer.

LJUBLJANA - Srečanje za novinarje v organizaciji [Stanovanjskega sklada](#) RS o napredku [stanovanjskega sklada](#) pri gradnji 1500 stanovanj po vsej Sloveniji.

LJUBLJANA - Dogodek Studio Evropa: 20 let Slovenije v EU v organizaciji Pisarne EP v Sloveniji ter Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

LUXEMBOURG - Eurostat bo objavil prvo oceno marčne inflacije v območju evra in februarske podatke o brezposelnosti v EU.

CELJE - Na okrožnem sodišču nadaljevanje sojenja prvoobtoženemu v zadevi Teš 6 Urošu Rotniku in soobtoženim. (še 4.)

ČETRTEK, 4. aprila

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija DZ, ki preiskuje sume nezakonitega financiranja strank, bo kot priče zaslišala Denisa Manceviča, Martino Cirman Popovič, Petra Kukovico in Franca Delića Zavrla.

LJUBLJANA - Komisija DZ za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb bo za zaprtimi vrati med drugim obravnavala program dela Slovenske obveščevalno-varnostne agencije ter program dela obveščevalno varnostne službe ministrstva za obrambo za letos.

LJUBLJANA - Odbor DZ za finance bo med drugim obravnaval novelo zakona o trošarinah.

LJUBLJANA - Odbor DZ za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo med drugim obravnaval novelo zakona o agrarnih skupnostih.

LJUBLJANA - Seja kolegija predsednice DZ, na kateri bodo obravnavali predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem postopku in predlog za obravnavo predlogov zakonov po skrajšanem postopku.

LJUBLJANA - Redna tedenska seja vlade.

LJUBLJANA - Okrogla miza o vlogi ZZZS pri zagotavljanju dostopnosti zdravstvenih storitev, ki jo organizirata Slovenska medicinska akademija in Slovensko zdravniško društvo.

NOVA GORICA - Finale nacionalnega tekmovanja v podjetniških idejah mladih Popri, udeležil se ga bo tudi gospodarski minister Matjaž Han.

LJUBLJANA - Novinarska konferenca družbe Shell, na kateri bodo med drugim predstavili dejavnosti družbe Shell Adria in novih Shell bencinskih servisov v Sloveniji.

LJUBLJANA - Zavod RS za zaposlovanje bo objavil marčne podatke o registrirani brezposelnosti.

LJUBLJANA - Statistični urad RS bo objavil februarske podatke o zunanji trgovini.

LJUBLJANA - V Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije bo na ogled razstava Slovenska evropska pot: 20 let Slovenije v EU. (do 6. 6.)

CELJE - Odprtje Mladinskega pevskega festivala. (do 6.)

DOBELE/LJUBLJANA - Slovenska ženska rokometna reprezentanca bo s tekmama proti Latviji (4. 4.) in Italiji (7. 4.) končala zadnji cikel kvalifikacij za nastop na EP.

PETEK, 5. aprila

LJUBLJANA - Preiskovalna komisija DZ o ugotavljanju zlorab in nezakonitosti pri gradnji povezovalnega kanala C0 bo nadaljevala z zaslišanjem prič.

LJUBLJANA - Komisija DZ za peticije, človekove pravice in enake možnosti bo obravnavala vlogo aktivistke Simone Šeremet Kalanj o problematiki izgubljenih oz. ukradenih otrok.

LJUBLJANA - Odbor DZ za zadeve EU bo med drugim obravnaval predlog stališča RS do predloga uredbe EP in Sveta EU o dobrobiti psov in mačk ter njihovi sledljivosti.

ANKARAN - Regijska konferenca kmetijskih in živilskih podjetij zahodne kohezijske regije, ki jo pripravlja GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij v sodelovanju z regionalnimi gospodarskimi zbornicami, sodelovala bo tudi kmetijska ministrica Mateja Čalušič.

LJUBLJANA - Posvet o strategiji razvoja biotehniškega izobraževanja in usposabljanja v organizaciji komisije DS za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino ter Konzorcija biotehniških šol Slovenije.

GORNJA RADGONA - Odprtje mednarodnega sejma lovstva, ribištva in aktivnosti v naravi, slavnostni govornik bo predsednik DS Marko Lotrič. (do 7.)

LJUBLJANA - Minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar in generalni direktor policije Senad Jušić bosta sprejela vrhunske športnice in športnike ter trenerje, zaposlene na Policiji.

LJUBLJANA - Podpis zaveze o delovanju RTV Slovenija in Združenja Ona ve na področju enakosti spolov.

MARIBOR - Podelitev Glazerjevih listin in nagrade, ki jih za dosežke na področju umetnosti in kulture podeljuje Mestna občina Maribor; dogodka se bo udeležila tudi ministrica za kulturo Asta Vrečko.

LUXEMBOURG - Eurostat bo objavil februarske podatke o prodaji v trgovini na drobno v EU.

LJUBLJANA - Otroški festival gledaliških sanj. (do 14.)

SOBOTA, 6. aprila

MEDVODE - Festival Svobode, na katerem bodo predstavili listo kandidatov in kandidatke Gibanja Svoboda za evropske volitve.

CELJE - Programska konferenca NSi, na kateri se bodo predstavili kandidati NSi za evropske volitve, sprejeli bodo tudi program, s katerim bodo nastopili na volitvah.

LJUBLJANA - Vseslovenska prostovoljska akcija Dan za spremembe v organizaciji Slovenske filantropije.

VELENJE - Akcija Pomladimo gozdove 2024, ki jo pripravlja družba Slovenski državni gozdovi na več lokacijah po Sloveniji.

LJUBLJANA - Sklenil se bo festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri.

NEDELJA, 7. aprila

PARIZ - Slovenski kolesar Matej Mohorič bo nastopil na eni največjih enodnevnih dirk Pariz - Roubaix.

LJUBLJANA - Dan slovenske zastave.

LJUBLJANA - Svetovni dan zdravja.

30. 03. 2024 Delo

Stran/Termin: 12

Naslov: Evropa išče ravnotežje med zmanjševanjem dolga in

Naklada: 19.752,00

Avtor: Boštjan Videmšek, Nataša Čepar, Barbara Zimic,

Površina/Trajanje: 2.744,06

Rubrika/Oddaja: SOBOTNA TEMA

Žanr: POROČILO

Gesla: NAJEMNA STANOVANJA, CENE NEPREMIČNIN



Javnofinančna slika Evrope Kako Grki občutijo zniževanje javnega dolga in kako Italijani zviševanje – Dileme nemških ekonomistov

Evropa išče ravnotežje med zmanjševanjem dolga in spodbujanjem naložb





V petek, 8. marca, pozno popoldne je 17.000 dijakov in študentov na ploščadi Sintagma pred parlamentom v središču Aten ostro protestiralo proti zakonu, ki tujim zasebnim univerzam omogoča, da v Grčiji, vsaj načeloma eni zadnjih utrdb brezplačnega visokošolskega študija v Evropski uniji, odprejo svoje izpostave.

BOŠTJAN VIDEMŠEK,
NATAŠA ČEPAR, BARBARA ZIMIC,
MIHA JENKO

GRČIJA Dějà vu

Ko so poslanci – z dvotretjinsko večino desne koalicije pod vodstvom Nove demokracije – zakon sprejeli, so protestniki, ki so že nekaj ur vzklikali gesla proti privatizaciji šolstva in iz meseca v mesec bolj avtoritarni in neoliberalni grški vladi, vzkipeli. Proti kordonu specialnih enot policije je poletelo nekaj molotovk. Skupina mladcev iz anarhističnih skupin se je – neuspešno – poskušala prebiti do vrat parlamenta. Policisti so množico zalili z granatami solzivca. S pendreki so mlatili najstnice, starce in fotografe. Topovski udari so odmevali po vsem mestu, kjer je bila že sredi marca takšna gneča kot pred nekaj leti, v času krize, na vrhuncu poletja.

Dějà vu – obudijo se spomini na številne množične, skrajno temperamentne in kaotične proteste proti zaporednim grškim vladam, ki so po izbruhu gospodarske krize leta 2009 tako ali drugače poskušale ugoditi trojki svojih kreditodajalcev: Evropski centralni banki, evropski komisiji in Mednarodnemu denarnemu skladu. Tudi čustven in vsebinski naboj protesta proti privatizaciji visokega šolstva je bil zelo podoben tistemu izpred desetih, petnajstih let.

Toda: Grčija naj bi v zadnjih letih doživela preobrazbo. Njeno okrevanje naj bi bilo nadvse uspešno. Tako kažejo številke in tako poročajo časopisi, ki so med najhujšo krizo Grke v pohodu večvrednostnega sindroma z rasističnimi nastavki označevali za lenuhe, prevarante in neodgovorneže, ki so se odločili potopiti skupno evropsko barko.

Konec vseh iluzij

Levičarski Sirizi, ki je oblast prevzela januarja 2015, bankrotirane države ni uspelo rešiti pred brutalnimi varčevalnimi ukrepi – ti so prizadeli velik del prebivalstva, najbolj upokojence, mlade, javne uslužbenke, srednji razred. Ko je tedanji predsednik vlade Aleksis Cipras julija 2015 razpisal referendum o tretjem paketu varčevalnih ukrepov, jih je večina Grkov zavrnila. Rekli so *ohi, ne*. Toda pod hudim pritiskom Bruslja in Berlina se je Cipras že dan po referendumu uklonil, njegov finančni minister Janis Varufakis pa se je z motorjem odpeljal izpred sedeža vlade in, za nekaj časa, tudi iz grške politike. Čeprav je Siriza vlada vse do leta 2019 in je izmed vseh kriznih vlad opravila daleč najtežje in za državljanke pomembno delo, se je zgodba o velikem uspehu nove grške levice končala s Ciprasovo zavrnitvijo referendumske volje.

»Tako ali tako nikoli ni bilo realno, da bi Siriza lahko zavrnila trojko. Ali da bi lahko Grčija od znotraj spremenila evropske institucije. Vse je bilo jasno vnaprej,



Toda Siriza je, kot prava levica, volivcem ponudila vsaj fantazmo, poželenje. Čeprav je šlo za iluzijo. Imeli so, smo sanje. Zdaj jih levica – to velja za celotno Evropo – nima več. Zato izgublja volivce in sebe. Grška levica je klinično mrtva; je ena izmed žrtev dolgoletne krize,« meni priznani psihoanalitik in psihoterapevt Savas Savopolus. Pravi, da so med krizo prav vsi politiki v Grčiji delovali kot najhujši oportunisti. Ljudem so govorili le tisto, kar so si ti želeli slišati.

Potlačitev kolektivne travme

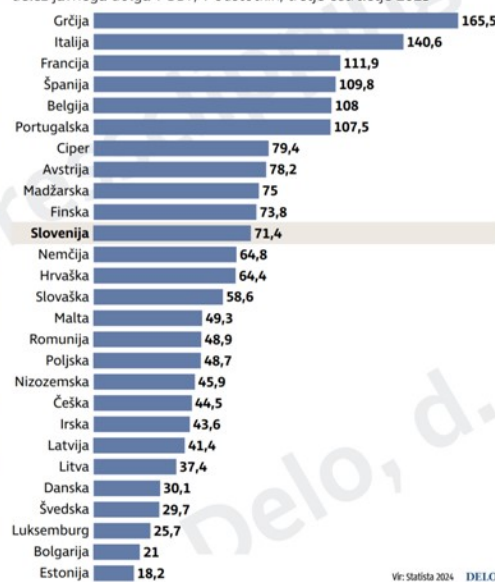
»Politika je izkoristila naš občutek izgube. Našo travmo, individualno in kolektivno. To nas je še bolj razdelilo in danes smo razdeljeni najmanj toliko kot v času državljanske vojne ali med vojaško fašistično diktaturo,« dodaja dr. Savopolus, ki opaža, da so se ljudje prenehali pogovarjati – le še govorijo, poslušajo skoraj nihče. Vsi vse vedo, nihče pa nič ne ve. Po njegovem mnenju se je Nova demokracija pod vodstvom Kiriakosa Micotakisa po zmagi na volitvah leta 2019 znašla v zelo ugodnem

položaju. Najbolj umazano delo je bilo že opravljeno. Ljudje so že izgubili vse iluzije. Konservativna vlada je krenila v val privatizacije. Turizem se je razcvetel. Zaradi spremenjenega davčnega okolja je v državo – nov poligon vladavine svobodnega trga – prišlo veliko tujih investicij. Še več, še vedno najbolj zadolžena država v EU (160 odstotkov BDP, na vrhuncu dolžniške krize je dolg znašal 210 odstotkov) je v zadnjih mesecih dobila najvišje ocene bonitetnih hiš. Številke resnično govorijo zgodbo o nekakšnem vstajenju.

Toda psihoanalitik Savopolus je prepričan, da je grška družba bolj razslojena in atomizirana kot kdaj prej – k temu je, kot povsod po Evropi, veliko prispevala pandemija koronavirusa. »Družbeno tkivo je ranjeno. Doživeli smo kolektivno travmo in jo hitro potlačili. Toda potlačen spomin vedno izbruhne. Tudi nam se bo to zgodilo, kmalu. Odzivamo se z razkolom, z agresijo. Smo družba, ki ne premore niti kančaka refleksije. Tudi zato smo v Atenah in na nekaterih otokih pričali siloviti gentrifikaciji, novemu nepremičninskemu ba-

Zadolženost članic EU

delež javnega dolga v BDP, v odstotkih, tretje četrtletje 2023



Vir: Statista 2024 DELO



lonu, zapravljanju na vseh koncih in jemanju novih kreditov, saj je denar spet poceni. Pona v ljam o napake, ki so nas pripeljale v strahovito krizo, v kateri smo izgubili četrtno BDP in več sto tisoč ljudi, ki so se izselili v tujino. Bojim se, da se nisimo nič naučili. A smo le del širše narcistične civilizacije,« je bil v svoji ordinaciji na obrobju Aten, med zbranimi deli Sigmunda Freuda in glasbenim opusom Billie Holiday, kritičen dr. Savas Savopolus.

Večina naših grških znancev in sogovornikov meni, da je »grška zgodba o uspehu« novi grški mit. Izmišljotina. Strinjajo se, da je država sicer precej bolj stabilna, da je med ljudmi nekaj več optimizma, da je lažje dobiti (enako slabo plačano) delo, da se je nekoliko izboljšala samopodoba, vendar ne živijo nič kaj bolje kot v času najhujše krize. Maksimalno živijo celo težje. Predvsem tisti, ki – kako domače! – nimajo svojega stanovanja. Pospešena gentrifikacija, ki urbana središča spreminja v turistične resorte, ljudi zaradi brutalnih najemnin (da o cenah nepremičnih ne govorimo) množično izrinja na obrobje. Geografsko in družbeno.

»Isto delo opravljam že devet let. Za enako plačo. Najemnina, ki jo plačujemo skupaj s partnerko, se je v tem času podvojila. Stroški so se potrojili,« nam je povedal Kostas, ki v središču Aten vodi športni bar, v Grčijo pa se je po sledih starih staršev preselil z Nove Zelandije. »Za praktično vse moje prijatelje in znance velja enako. Iz meseca v mesec nam je težje. Vsi delamo kot živina, vsi imamo še drugo službo. Drugače ne bi preživeli. Je to okrevanje? Za nas je to izčrpanje, počutim se kot suženi. Vem pa, da je veliko bogatih ljudi zdaj še veliko bogatejših. Saj vidite, Atene so danes drugačno mesto kot pred recimo petimi leti.«

»Gledam okoli sebe in se čudim«

Da je okrevanje za večino iluzija, meni tudi Kristos Korolis, eden od ustanoviteljev društva Mezopotamija, ki že vrsto let skrbi za družbeno in ekonomsko najbolj ranljiv del grškega prebivalstva. Društvo

s sedežem v Pireju med drugim organizira inštrukcije za srednješolce, ki se pripravljajo na sprejemne izpite za fakulteto, a si sami ne morejo plačati dragih inštrukcij (tovrstno zasebno inštruiranje je v Grčiji že desetletja skoraj samoumevno). Prostovoljni učitelji vodijo tudi izobraževanje odraslih, od matematike do učenja tujih jezikov. Društvo je že pred leti začelo upravljati tudi tako imenovano časovno banko, ki je bila in je še vedno zelo uspešna: gre za izmenjavo uslug na naravnočasovni bazi. Ura učenja angleščine, denimo, za uro čiščenja stanovanja, ura popraviljanja avtomobila za uro kuhanja.

»Gledam okoli sebe in se čudim. Kaj se dogaja? Smo spet tam?« je jezen pedagog in nekdanji novinar Kristos Korolis, ki končuje doktorat o solidarnostnih gibanjih, ki so se razvila v obdobju krize. Živi, kar govori. »Kriza še vedno traja. Le kozmetika je prekrila nekaj ran in udarcev. A rane so še vedno odprte, udarci še vedno padajo. Predvsem po tistih, ki so najbolj trpeli že med krizo. Lahko povem samo to, da k nam po pomoč prihaja več ljudi kot na vrhuncu krize. Toliko o številkah ...«

ITALIJA Večni javnofinančni bolnik

Podobne zgodbe kot iz Grčije prihajajo iz Italije, ki je druga najbolj zadolžena država Evropske unije. A medtem ko se grški javni dolg znižuje, se italijanski povečuje. To pa vpliva na življenje Italijanov in poslovanje tamkajšnjih podjetij. »Včasih si s povprečno plačo lahko prišel do hiše in avta, danes si komajda lahko privoščiš najemniško stanovanje, in še to le, če si v dvoje. Države, kot sta Španija in Francija, ki so bile nekoč primerjive z nami, so nas danes prehiteli,« ugotavlja Alessandro Alessandroni, lastnik knjigarne v bližini Trga Navona v Rimu. Podobno ugotavlja Danilo Salzarulo, ki ima manjši lokal v rimski četrti Testaccio: »O tem, da Italijani živimo vse slabše, poslušam že od otroštva.«

»Če ni potrebne rasti, ki bi poganjala gospodarstvo, se tudi standard ne more dvigovati, javni dolg pa je pri tem hkrati posledica in vzrok. Lahko je evro označiti za krivca oslabitve kupne moči, vendar je v ozadju bistveno bolj kompleksna zgodba italijanskega gospodarskega sistema, ki sega od obdobja po obeh svetovnih voj-

nah,« poudarja profesor ekonomije Luigi Guiso, ki ga obiščemo v eni od zglede urejenih rimskih vil, v kateri domuje Einaudijev inštitut za ekonomijo in finance.

»Italija je iz vojn prišla z zajetnim javnim dolgom, a se je v petdesetih letih zaradi visoke gospodarske rasti zmanjšal. Konec sedemdesetih in v osemdesetih je zaradi naftne krize, gospodarske nestabilnosti in recesije ter družbenega konflikta spet začel rasti. To se nadaljuje vse do danes,« razlaga sogovornik. Rast dolga je, kot pojasnjuje, vplivala na dvig obrestni za kredite, gospodarska rast pa se je zmanjšala – in Italija se je znašla v dolžniški spirali.

Večja izpostavljenost tveganjem

»Italijanski javni dolg, ki trenutno presega 140 odstotkov bruto domačega proizvoda, je hud problem tako za našo državo, gospodarstvo in državljane kakor tudi za druge članice Evropske unije,« pravi Guiso. Čeprav je trend višanja javnega dolga opazen pri vseh



»Italijanski javni dolg, ki trenutno presega 140 odstotkov BDP, je resen problem tako za našo državo, gospodarstvo in državljane kakor tudi za druge članice Evropske unije,« pojasnjuje Luigi Guiso, profesor ekonomije z Einaudijevga inštituta za ekonomijo in finance v Rimu. FOTO VORANC VOGEL



»Mi pravimo, da je bilo rezov dovolj! Odgovor na večanje javnega dolga je treba poiskati pri izvoru, se pravi, da podpiramo politiko, ki spodbuja naložbe, zaposlovanje in rast bruto domačega proizvoda,« pravi Christian Ferrari, sekretar italijanske konfederacije sindikatov CGIL. FOTO VORANC VOGEL



Podjetja morajo zaradi visokega javnega dolga plačevati dražje kredite zaradi premije na tveganje, kar jim v primerjavi s konkurenco drugod po Evropi zmanjšuje prednost, poudarja Alessandro Fontana, direktor raziskovalnega centra pri združenju Confindustria v Rimu. FOTO VORANC VOGEL

Italijani ugotavljajo, da se jim iz desetletja v desetletje življenjski standard vse bolj zmanjšuje. FOTO VORANC VOGEL

državah, je po njegovem višina italijanskega dolga vendarle pretirana. Država z visokim javnim dolgom je namreč veliko bolj izpostavljena tveganjem, kot bi bila sicer. »Če pride do naravne nesreče ali do drugih, ekonomsko gledano, zahtevnih okoliščin, država bistveno težje posreduje in ublaži negativni vpliv teh nepredvidenih dogodkov, kot če bi imela zdrave javne finance,« opozarja.

Država, ki je del evrskega območja in nima trdnih javnih financ, lahko destabilizira tudi druge članice, poudarja profesor ekonomije. To se je pokazalo na primeru grške dolžniške krize v letih 2010 in 2011, ki se je prenesla na Portugalsko, Španijo in Italijo. »Zmanjšati dolg je težko in zahteva dolgotrajna prizadevanja. To je sicer možno, vendar ob predpostavki stabilnih vlad, ki se zavežejo temu cilju. Če bi se to zgodilo, bi v desetih letih lahko prišli do neke razumne ravni dolga,« meni. Toda Italija, kot dodaja, ni politično zelo stabilna država, poleg tega je lažje napraviti kot privarčevati, k čemur pomembno prispevajo običajne velikodušne predvolilne obljube.

Podjetja v manj konkurenčnem okolju

Visok javni dolg seveda negativno vpliva na podjetja, se strinja tudi Alessandro Fontana, direktor raziskovalnega centra pri združenju italijanske industrije Confindustria. Plačevati morajo namreč dražje kredite zaradi premije na tveganje, kar jim zmanjšuje konkurenčnost. Zaradi visokih stroškov za obresti, ki jih plačuje Italija, pa morajo podjetja in državljani plačevati veliko več davkov kot v drugih državah.

Fontana meni, da bi morala italijanska politika doseči konsenz glede prilaganja ukrepov gospodarskim nihanjem: »V kritični fazi bi morale vlade pomagati gospodarstvu, da bi ohranjalo proizvodnjo, in hkrati vzdrževati raven prihodkov gospodinjstev. V obdobju, ko gre gospodarstvu dobro, pa bi državne spodbude lahko umaknili in bi se javni dolg vrnil na prejšnjo raven.« Evropske države so sicer zavezane pravilom evropskega pakta za stabilnost in rast, ki predvidevajo konstantne ukrepe, in to je v tem primeru omejitve. »Idealno bi bilo, da bi zaradi skupne valute imeli na evropski ravni mehanizem stabilizacije gospodarstev, ki bi zašla v težave,« razmišlja Fontana.

Sindikati: Rezov je bilo dovolj!

»Težava javnega dolga v Italiji, ki traja že več desetletij, vpliva tudi na položaj delavcev – ne toliko dolg kot tak, pač pa politika, ki naj bi ga reševala,« povzema Christian Ferrari, sekretar italijanske konfederacije sindikatov CGIL. Pojasnjuje, da italijanske vlade uporabljajo predvsem restriktivno politiko, usmerjeno v reze obsega javnih storitev, v zmanjšanje zaposlovanja v javni upravi ter slabšanje materialnega položaja delavcev. »Mi pravimo, da je bilo teh rezov dovolj! Odgovor na večanje javnega dolga je treba poiskati pri izvoru, se pravi, da podpiramo politiko, ki spodbuja naložbe, zaposlovanje in rast bruto domačega proizvoda. Le tako bomo lahko dosegli cilji, to pa so uravnotežene javne finance,« pravi sindikalist.





Dosedanja varčevalna politika, ki so se je lotile predvsem tehnične vlade, po njegovem ni dala želenih rezultatov. Nasprotno, prišlo je do skrčenja ekonomije, ki naj bi jo ob zmanjšanem notranjem povpraševanju reševal le izvoz, in do nove eksplozije javnega dolga. Ferrari omeni, da so v zadnjih 25 letih rezi, ki so med drugim udarili po zdravstvu, socialni in storitvah na lokalni ravni, osiromašili javno administracijo.

Sogovornik opozori tudi na javno porabo. Meni, da se spodbude podjetjem delijo neselektivno, kar je zelo neučinkovito. »Od leta 2015 smo imeli 200 milijard evrov spodbud za podjetništvo, a nismo videli velikih rezultatov,« poudarja. Prepričan je, da bi morale biti državne spodbude veliko bolj ciljno usmerjene, da bi pripomogle k obuditvi nacionalne industrije, ki ji je po njegovem zadala usoden udarec privatizacija velikih državnih družb v devetdesetih letih. »Šele tako bi bilo italijansko gospodarstvo spet konkurenčno in bi lahko tudi izpolnjevali merila za zeleni prehod in digitalizacijo,« sklene.

NEMČIJA Nekoč žugali jugu, danes v krizi

Medtem ko sta Grčija in Italija državi z največjim javnim dolgom v Evropski uniji, se je v javnofinančnih zagatah znašla celo Nemčija, ki je bila pred več kot desetletjem velika zagovornica strogih varčevalnih ukrepov na evropskem jugu. V vladi kanclerja Olafa Scholza je namreč po tem, ko je zvezno ustavno sodišče lani jeseni odločilo, da je vlada s preusmeritvijo 60 milijard evrov potencialnih posojil iz koronskega sklada v investicije za razogljičenje kršila proračunska pravila, izbruhnila globoka kriza. Gospodarstvo je bilo na poti v recesijo, podpora vladi je zdrsnila na zgodovinsko dno, v proračunu pa je zaradi odločitve ustavnega sodišča zazevala večdesetmilijardna luknja. V vladi so proračun za lani sicer pozneje pokrpali s črtanjem širokega spektra subvencij, bitka za letošnjega pa se še niti ni dobro začela. Tudi letos v državni blagajni manjka dobrih dvajset milijard evrov.

Ker vse kaže, da bo nemško gospodarstvo letos stagniralo, država v primerjavi z drugimi največjimi razvitimi ekonomijami pa ne investira dovolj, se je v Nemčiji razvila živahna razprava o smiselnosti fiskalnega pravila. Svet modrecev, v katerem je združenih pet ključnih ekonomskih inštitutov in ki svetuje vladi o ekonomski politiki, je predlagal reformo fiskalnega pravila, ki bi nekoliko razrahljala omejitve zadolževanja. A če bi iz tega sklepali, da je nemška ekonomska stroka poenotena, bi se hudo motili. Pri tem vprašanju je razklana.

Od uveljavitve fiskalnega pravila, ki ga je Nemčija vpisala v ustavo po izbruhu finančno-gospodarske krize leta 2009, ni minilo še niti desetletje, pa bi ga nekateri že hoteli odpraviti. »Na DIW smo bili glede fiskalnega pravila že od začetka skeptični. Smisel fiskalnega pravila je bila zaščita prihodnjih generacij pred kopičenjem visokih dolgov, a pripeljalo je do absurdne situacije, ko zavira investicije, zaradi česar bo šlo prihodnjim generacijam slabše kot današnjim,« opozarja Martin Gornig z nemškega inštituta za ekonomske raziskave DIW. Opaža, da zaradi težnje vsakokratne vlade, da bi zadovoljila volivce, vlade zaradi fiskalnega pravila žrtvujejo investicije in ne potrošnje.

Hanna Hottenrott, vodja področja ekonomike inovacij in industrijskega razvoja na inštitutu za evropske ekonomske raziskave ZEW v Mannheimu, opozarja, da Nemčija pri investiranju preveč zaostaja za najbolj dinamičnimi državami, ZDA, Kitajsko in Južno Korejo. »Prav v teh časih bi morali pospešiti investicije, toda fiskalno pravilo to onemogoča,« je prepričana profesorica, ki sicer meni, da fiskalno pravilo morajo ohraniti, da pa bi morali nekako izvzeti investicije. Prepotrebne so investicije v raziskave umetne inteligence, avtomatizacijo, infrastrukturo za podjetja za poslovanje v oblaku ... »Zavedati se je treba, da investicije niso klasična potrošnja, ampak predpostavljajo vračilo v obliki prihodkov v prihodnosti,« dodaja Hanna Hottenrott.

Ena večjih nemških zagat so stroški energije, ki so močno narasli zaradi odklopa od poceni



Pregledali smo več kot sto empiričnih študij in nismo našli dokazov, da bi bilo fiskalno pravilo krivo za pomanjkanje investicij, pravi Niklas Potrafke z inštituta Ifo. FOTO BARBARA ZIMIC



Fiskalno pravilo zavira investicije, zaradi česar bo šlo prihodnjim generacijam slabše kot današnjim, opozarja Martin Gornig z inštituta DIW. FOTO BARBARA ZIMIC



ruskega plina. Tudi to je eden od razlogov, da so vlaganja v Nemčiji trenutno razmeroma šibka, še posebej med manjšimi podjetji. Vlada je za razogljčenje ustanovila poseben podnebni sklad. Financiranje sklada je bilo žrtev odločitve ustavnega sodišča, zaradi česar ga je bila vlada prisiljena oklestiti. In zaradi prisilnega varčevanja med drugim ni bilo denarja za investicije v zelene tehnologije.

Prav zato profesor Gornig meni, da bi morali tudi za zeleni prehod oblikovati izredni proračun, kot ga je vlada za investicije v vojski. Ta je vreden kar 100 milijard evrov. »To je nujno, da bi lahko prestrukturirali ekonomijo. Nemčija bo potrebovala veliko nove infrastrukture za elektrifikacijo, potrebovali bomo polnilnice za električna vozila, dodatno prenosno omrežje, infrastrukturo za zeleni vodik, za recikliranje baterij za vozila ... Vse to stane in brez državnih investicij ne bo izvedljivo.«

Ifo: Fiskalno pravilo bolj nujno kot kdaj prej

Na Münchenskem inštitutu za ekonomska raziskovanja Ifo so, nasprotno, zelo nenaklonjeni poseganju v fiskalno pravilo. Spomnimo, to pravilo so članice Evropske unije prav na vztrajanje Nemčije po izbruhu dolžniške krize vnesle v ustavo. »Fiskalno pravilo prav zdaj potrebujemo bolj kot kadarkoli prej. To kaže tudi politična razprava. Problem je seveda v tem, da bi politiki vedno trošili več danes, saj s tem nagovarjajo volivce, poplačilo dolgov pa obljublajo nekoč v prihodnosti. Fiskalno pravilo je nujno kot protiutež tej nagnjenosti vsakokratne vlade,« meni Niklas Potrafke, direktor centra za javne finance in politično ekonomijo na Ifo.

Potrafke je skupaj s kolegi prav ob bok tej razpravi opravil obsežno analizo empiričnih študij o učinkih fiskalnega pravila. Kritikom fiskalnega pravila, ki opozarjajo, da to najeda prepotrebna vlaganja v prihodnost, odgovarja, da raziskave tega ne dokazujejo. »Pregledali smo več kot sto empiričnih študij in nismo našli dokazov, da bi bilo fiskalno pravilo krivo za pomanjkanje investicij. Smo pa ugotovili, da so države s fiskalnim pravilom v povprečju

rasle hitreje kot tiste brez njega in da imajo države, ki so fiskalno pravilo zapisale v ustavo, za 1,5 odstotne točke cenejše zadolževanje,« pojasnjuje Potrafke in poudarja, da prav takšna proračunska disciplina odpira poti za več investicij.

»Seveda je jasno, da je treba več investirati, toda ne prek več dolga, ampak je treba spremeniti prioritete v proračunu,« o šibkem investicijskem ciklu v Nemčiji pravi Potrafke. Možnosti za varčevanje vidi predvsem pri različnih subvencijah za podjetja in izdatkih proračuna za socialna zavarovanja, ki predstavljajo vse večji delež, v prihodnje pa se bo brez nekaterih reform, predvsem pokojninske, ta delež še povečal.

Treba je spremeniti prioritete

Podnebni sklad, ki je po odločitvi zveznega ustavnega sodišča ostal brez več deset milijard evrov sredstev – do leta 2027 bi se moralo vanj steči več kot 210 milijard evrov –, tako po mnenju Ifo ni žrtev fiskalnega pravila, ampak predvsem napačnih prioritete vsakokratne vlade. »Fiskalno pravilo že zdaj omogoča ukrepanje ob izrednih razmerah. Pravila v izrednih razmerah omogočajo začasno odpravo fiskalnega pravila, kar smo storili v dveh letih koronske krize,« opominja Potrafke, ki pa opozarja, da razmere v Nemčiji trenutno nikakor niso izredne v takšnem smislu.

V nemški vladi je bilo v minulih mesecih slišati tudi pozive k ponovni razglasitvi izrednih razmer, tokrat zaradi energetske krize, vojne v Ukrajini, pa tudi vojne v Gazi. Vse to naj bi bili zadostni razlogi, da bi znova suspendirali fiskalno pravilo. A soglasja za to, zlasti zaradi nasprotovanja liberalne FDP in njihovega ministra za finance Christiana Lindnerja, v vladi gotovo ne bi dosegli. Ob takšnem manevru pa so ponovno tožbo napovedali tudi v opozicijski krščanskodemokratski CDU, ki je, nenazadnje, sprožila preločni postopek pred ustavnim sodiščem.

Potrafke je o smiselnosti fiskalnega pravila prepričan tudi zato, ker jim je prav zaradi tega v letih pred koronsko krizo uspelo ustvariti prihranke. Za to je v vla-

di kanclerke Angele Merkel poskrbel zdaj že pokojni Wolfgang Schäuble. Bil je prvi minister v sodobni nemški zgodovini, ki je izravnal proračun in dosegel celo presežke.

SLOVENIJA Težavna fiskalna konsolidacija

Tudi za Slovenijo bo izziv iskanje ravnotežja med zagotavljanjem investicij in dolgoročno vzdržnostjo javnega dolga, sploh po štirih letih nebrzdanega proračunskega trošenja, plačnih pritiskih v javnem sektorju in naraščajočih izdatkih za zdravstveno in pokojninsko blagajno ter stroških za dolgotrajno oskrbo. Ob tem pa bodo prihodnje leto v Uniji začela veljati nova fiskalna pravila.

»Slovenija je v položaju, ko so nekateri kazalniki relativno solidni, primerjalno z drugimi državami. Zlasti kar zadeva javni dolg, kjer smo res nad 60 odstotki BDP, a smo pri približno 70 odstotkih in s tem boljši od marsikaterega drugega. Po drugi strani imamo nekaj velikih problemov v fiskusu. Imamo zelo velik strukturni primanjkljaj, enega največjih med državami Unije. V zadnjih letih smo zelo povečevali nekatere izdatke, ki niso bili samo ciklične (protikrizne, op. p.) narave. Ko bodo fiskalna pravila prišla v veljavo, nas bo to stisnilo. Mislim, da bomo imeli kar velike izzive v fiskalni konsolidaciji, ko bodo pravila začela veljati,« poudarja ekonomist Mojmir Mrak.

Nova fiskalna pravila prihajajo v času, ko po eni strani želimo povečati investicije, zlasti za zeleni in digitalni prehod. Po drugi strani naj bi pravila uvedla fiskalno konsolidacijo. To pa sta dve v osnovi nasprotujoči si stvari. Umetnost je najti neko pravo mero enega in drugega, meni sogovornik. Je pa na podlagi znanih dejstev že mogoče sklepati, da bodo pravila kar precej omejevalno vplivala na investicije. Ob tem, ko imamo v Sloveniji razmeroma velik strukturni primanjkljaj, bo predvidena zahteva po zmanjševanju javnega dolga narekovala tudi, da ta primanjkljaj hitro zmanjšamo.

»To pa pomeni, da bo prostora za investicije objektivno manj, kot bi si mogoče želeli. Imamo neka-

kšno srečo v nesreči, da imajo investicije, ki so vezane na poplavno obnovo, drugačen tretma, ker so enkratne. Precej pomembno bo, kako se bomo v Bruslju sposobni izpogajati za to štiriletno ali sedemletno obdobje, na predlog, ki ga bo za vse države članice pripravila evropska komisija. Z argumenti bomo morali biti pripravljeni na to, da stvari, ki bodo dane na mizo, še kaj popravimo,« na naloge naše vladajoče politike opozarja Mrak.

Veliko tveganje za dolgoročno vzdržnost dolga

Slovenija je po nedavni oceni evropske komisije tudi med petimi državami EU (skupaj z Belgijo, Luksemburgom, Malto in Slovaško) z velikim tveganjem za dolgoročno vzdržnost dolga, predvsem v povezavi s stroški staranja s pokojninami na čelu. »Vemo, da imamo eno od najtežjih demografskih situacij, kar zadeva staranje prebivalstva. To pomeni, da se bodo stroški, povezani s staranjem, za pokojninsko in zdravstveno blagajno, močno povečevali, kar je argument, da je Slovenija na dolgi rok fiskalno bolj tvegana. V tem kontekstu so vse reforme, o katerih v zadnjih letih veliko govorimo, pa malo naredimo, toliko bolj nujne. Po svoje imamo celo srečo, da načrt za okrevanje in odpornost vsebuje merila, zaradi katerih bo vsaj nekatere od teh reform treba nujno izvesti. Precej daleč je zdaj pripravljena pokojninska reforma, vsaj predlog. Bolj me skrbi dogajanje na področju plač. Kot je videti, tam nihče čisto točno ne ve, kje smo in kam lahko gremo. A od tega bo kasneje zelo odvisno, kakšen bo naš strukturni primanjkljaj,« poudarja Mrak.



Sofinancira
Evropska unija

Projekt sofinancira Evropska unija v okviru subvencijskega programa Evropskega parlamenta za dejavnosti obveščanja. Evropski parlament ni bil vključen v pripravo projekta in ne odgovarja za podane informacije in stališča.



*Ponavljamo napake,
ki so nas pripeljale
v strahovito krizo, v
kateri smo izgubili
četrtno BDP in več
sto tisoč ljudi, ki so se
izselili v tujino.*

SAVAS SAVOPOLUS





Stroški za pokojninsko in zdravstveno blagajno se bodo zaradi staranja prebivalstva močno povečevali, kar je argument, da je Slovenija na dolgi rok fiskalno bolj tvegana. FOTO BLAŽ SAMEC

Nemško gospodarstvo bo letos stagniralo, država v primerjavi z drugimi največjimi razvitimi ekonomijami pa ne investira dovolj. FOTO BARBARA ZIMIC

30. 03. 2024 Delo

Stran/Termin: 13

Naslov: Javnofinančna veselica v Evropi se končuje

Naklada: 19.752,00

Avtor: Miha Jenko

Površina/Trajanje: 300,49

Rubrika/Oddaja: SOBOTNA TEMA

Žanr: POROČILO

Gesla: NAJEMNA STANOVANJA, CENE NEPREMIČNIN



Javnofinančna veselica v Evropi se končuje



Na področju plač nihče čisto točno ne ve, kje smo in kam lahko gremo, poudarja ekonomist Mojmír Mrak. FOTO JOŽE SUHADOLNIK

Od izbruha pandemije pred štiri leti so bila fiskalna pravila v Uniji zamrznjena. Z letom 2025 pa bo javnofinančna veselica konec. Veljati bodo začela nova pravila, ki jih bo evropski parlament v dokončni obliki predvidoma potrdil konec prihodnjega meseca, na svoji zadnji seji v tem mandatu.

Novi koncept fiskalnih pravil velja za francosko-nemški kompromis. Po mnenju strokovnjakov so boljša od starih in bolj osredotočena na doseganje srednjeročnih ciljev. S tem naj bi se zmanjšali tudi pritiski po morebitnih drastičnih varčevalnih ukrepih, ki so v nekaterih državah, tudi pri nas, zaznamovali prvo polovico prejšnjega desetletja.

»Sprememba pravil je bila nujna. In osebno bi si želel, da bi se zgodila že kako leto prej. Pravila prinašajo nekaj pomembnih

novosti, pa tudi nekaj stvari, ki ne bodo bistveno spremenile sedanje situacije. Po novem, kar je veliko bolje, bo ves proces manj cikliččen. Druga stvar je, da pravila ne bodo več slonela na nekaterih ekonomskih konceptih, ki so bili težko preverljivi, zlasti ko gre za potencialno rast in strukturni primanjkljaj. Po novem se bodo bolj upoštevale značilnosti posameznih držav, kar je načeloma dobro, a ima tudi svoje pasti,« meni ekonomist Mojmír Mrak, dober poznavalec mednarodnih in javnih financ.

Eden od ključnih pomislekov pri novih pravilih je, da načeloma še vedno temeljijo na zastarelih in arbitrarno določenih maastrichtskih pravilih (javni dolg v višini 60 odstotkov BDP, primanjkljaj ne sme presežati treh odstotkov BDP). Te cilje mnoge države, zlasti kar zadeva javni dolg, že leta brez posledic kršijo.

Novost pa je, da bo poslej vsaka država dolžna predložiti evropski komisiji srednjeročni fiskalni načrt (štiriletni, ki se bo lahko podaljšal na sedem let), v katerem bo morala konkretno povedati, kako bo v tem obdobju oklestila primanjkljaj in kako, s katerimi ukrepi, bo postopoma zniževala javni dolg. Hkrati bo morala v načrtu evropski komisiji predstaviti predvidene javne izdatke in v pogajanjih z Brusljem tudi prepričljivo pojasniti, kako bo poskrbela za reforme in izvajala javne investicije – s pozitivnimi učinki na gospodarsko rast, zeleni in digitalni prehod, energetska varnost, družbeno in ekonomsko odpornost in druge proklamirane strateške cilje Unije.

Države, katerih javni dolg v BDP presega 90 odstotkov, bodo morale zadolženost

zniževati za odstotno točko na leto, tiste, kjer je dolg od 60 do 90 odstotkov BDP (mednje sodi tudi Slovenija), pa za pol odstotne točke na leto. Prav tako bodo morale zmanjševati proračunski primanjkljaj. Države, v katerih ta dosega od 1,5 do tri odstotke BDP, ga bodo recimo morale oklestiti za 0,4 odstotka BDP na leto, tiste z več kot triodstotnim primanjkljajem pa bodo avtomatično uvrščene v proceduro odprave presežnega primanjkljaja in bodo kasneje lahko tudi finančno kaznovane. Razlog za uvrstitev v omenjeno proceduro bo lahko tudi odstopanje od srednjeročnega fiskalnega načrta, razberemo iz dostopnih dokumentov.

Po Mrakovi oceni je sicer prehod na sistem, ki bo temeljil na srednjeročni projekciji dolga, »konceptualno dober. A hudič se nato skriva v izpelja-

vah tega in tu je nekaj nevarnosti. Srednjeročni program bo še vedno stvar dogovora z evropsko komisijo, kjer iz preteklosti poznamo probleme, povezane z delitvijo na velike in male države. Ob tem bi si želel, da bi pri določanju srednjeročnih načrtov večjo vlogo imeli fiskalni sveti.«

Slovenija je leta 2013 fiskalno pravilo zapisala v ustavo, dve leti kasneje pa je sprejela še izvedbeni zakon o fiskalnem pravilu. Tega bomo morali že kar kmalu, verjetno že letos, spremeniti, saj ga bo treba prilagoditi novemu fiskalnemu pravilu – v obliki, kot jo bo potrdil evropski parlament. To pa utegne biti tudi kar zahteven politični zalogaj. Za zakonodajne spremembe, povezane s fiskalnimi pravili, je potrebna dvotretjinska večina, torej 60 glasov poslancev. MIHA JENKO

30. 03. 2024 Delo

Stran/Termin: 1

Naslov: Teško upravljanje dolga v Evropi

Naklada: 19.752,00

Avtor: N. C.

Površina/Trajanje: 138,00

Rubrika/Oddaja: Naslovna stran

Žanr: NAPOVEDNIK ČLANKA

Gesla: NAJEMNA STANOVANJA, CENE NEPREMIČNIN



Teško upravljanje dolga v Evropi

Fiskalna pravila V ospredju bo doseganje srednjeročnih ciljev, manjša bo nevarnost drastičnih varčevalnih ukrepov

Od pandemije pred štirimi leti so bila fiskalna pravila pri nas in tudi drugod v Evropski uniji zamrznjena, države pa so v tem času dodatno trošile za različne protikrizne ukrepe. Leta 2025 bo javnofinančne veselice konec. Veljati bodo začela nova pravila, ki jih bo evropski parlament v dokončni obliki predvidoma potrdil konec prihodnjega meseca, na svoji zadnji seji v tem mandatu.

Nova fiskalna pravila so po mnenju strokovnjakov boljša od starih in bolj osredotočena na doseganje srednjeročnih ciljev. S tem naj bi se zmanjšali pritiski zaradi morebitnih drastičnih varčevalnih ukrepov, ki so v nekaterih državah, tudi pri nas, zaznamovali prvo polovico prejšnjega desetletja.

Predvsem Grčijo, katere gospodarstvo se je v letih 2010–2015 skrčilo za četrtno. Leta 2013 je bilo brezposelnih 30 odstotkov Grkov, zdaj 11 odstotkov. Grčija je sicer še vedno država z največjim javnim dolgom v EU, a ga zmanjšuje. Kljub temu številni ocenjujejo, da je grško okrevanje le nov grški mit. Druga najbolj zadolžena država

»Italijanski javni dolg je resen problem tako za našo državo, gospodarstvo in državljane kakor tudi za druge države EU, meni ekonomist Luigi Guiso.

za Grčijo je Italija. »Italijanski javni dolg, ki presega 140 odstotkov BDP, je resen problem tako za našo državo, gospodarstvo in državljane kot tudi za druge države članice EU,« meni profesor ekonomije Luigi Guiso.

V javnofinančnih zagatah se je znašla celo Nemčija, ki ji letos v proračunu manjka dobrih 20 milijard evrov. Svet ekonomskih modrecev je vladi predlagal reformo fiskalnega pravila, ki bi nekoliko razrahljala omejitve zadolževanja. A če bi iz tega sklepali, da je nemška ekonomska stroka poenotena, bi se hudo motili.

N. G.

► STRANI 12, 13



30. 03. 2024 Večer

Stran/Termin: 13

Naslov: Drevesa in (samo)uničenje

Naklada: 16.328,00

Avtor: Jasmina Cehnar

Površina/Trajanje: 409,56

Rubrika/Oddaja: MARIBOR IN REGIJE

Žanr: KOMENTAR

Gesla: UPRAVNIK



MB-TEDEN

Drevesa in (samo)uničenje



Jasmina Cehnar

Maribor je bil v preteklosti drevesni raj, nato pa sta prišla avtomobilski promet in zgoščena pozidava in mnoge zelene kvalitete mesta so bile izgubljene. Določeni mariborski predeli, kot je Melje, sploh nimajo ustreznih zelenih površin. Za novogradnje padajo drevesa in tudi gozdovi, zagotavljanje zelenja ob novih stavbah pa je v gonji po maksimiranju profita in pomankljivih predpisih zreducirano na minimum.

Če, spet v luči zaslužkarstva, še lahko razumemo

trgovske verige, ki ogromne površine zalijejo z asfaltom, nato pa tja zasadijo miniaturna drevesca, ki v nemogočih pogojih počasi odmirajo, pa sta težje dojemljiva besno sekanje in obglavljanje odraslih, zdravih dreves na privatnih zemljiščih ali zahteve meščanov, da občina zradira drevored, ker listje maši jaške. Drevje je za mnoge pač onesnaževalec, nebodigatreba in uničevalec javne infrastrukture, s katerim sta le delo in škoda. Vse, kar ta živa bitja dajejo, pa je kar pozabljeno. Žal tudi ob neurjih ukrivljena in škripajoča drevesa niso dojeta kot naš zaščitnik, pač pa kot največji sovražnik, nevaren ljudem, še bolj pa premoženju, pločevini. Tako se mnogi občani po vsakem močnejšem vetru z žagami spravijo na visoka drevesa, tista, ki dajejo največ lepote, sence, kisika, brez misli na to, da se bo zdaj še močnejši veter zaganjal direktno v strehe njihovih hiš. Da je zasebni nasad ščitil druga mestna drevesa, pa je tako preveč daljnosežno razmišljanje. Tako se je zgodilo, da so številni poseki velikih dreves ob vilah za Ljudskim vrtom pripomogli k lanskoletnemu vetrolomu v Mestnem parku.

Boleče je gledati tudi nestrokovne obreze, ki sploh niso tako zelo redki. Štrclji in šopasti izrastki na mnogih javnih drevesih še danes pričajo o neustreznih pretekli praksi Nigrada, ki

zdaj ve in dela bolje. Žal pa to ne velja za številne predvsem večstanovanjske hiše, kjer upravniki po liniji najmanjšega odpora priskrbijo najcenejše izvajalce, ki brutalno žagajo, obglavljajo in drevesa dejansko naredijo nevarna ter jih dolgoročno obsodijo na propad. Razen ozaveščanja in izobraževanja stanovalcev, upravnikov in obrezovalcev se glede tega ne da narediti kaj veliko.

Občine bi sicer lahko, kot ponekod v tujini, regulirale sečnjo privatnih

dreves, a, kot pravi arboristka Tanja Grmovšek, za to še nismo zreli. Bi pa morali biti že včeraj. Podnebni trendi in napovedi so namreč za Slovenijo in Maribor brutalni. Že zdaj je suša stalnica, narašča število viharov, mlada drevesa v že tako težkih pogojih urbanega okolja vse težje uspevajo, odrasla pa

hitreje propadajo. Vprašanje, koliko od dva tisoč primerkov, ki jih je mariborska občina zasadila v zadnjih štirih letih, se bo obdržalo in ostalo naslednjim generacijam. V tej luči bi bilo treba varovati vsako zdravo mestno drevo. In tudi ni dovolj drevesa le posaditi, pač pa je treba ves proces zasaditve skrbno načrtovati, nato pa za drevo skrbeti in ga vzdrževati. Zatorej bi morala tudi mariborska občina okrepiti zdaj strokovno podhranjene kadre in bistveno povečati proračunska sredstva za zelene površine, ki so porazno nizka, še vedno manjša kot pred desetletjem. Ob tem pa tudi najti način za zaščito tistih dreves, ki prinašajo širšo dobrobit, in javne zelene površine vzpostaviti v mestnih predelih, kjer jih zdaj ni.

Drevesa vse bolj potrebujemo. Če bi se tega resnično zavedali, bi se med drugim namesto sekanja 140 lip v zgodovinskem drevoredu v Pivoli pogovarjali o tem, kaj narediti s cesto, ki zelo škoduje tamkajšnjim drevesom. A nismo še tam in s svojim (samo)uničevalnim genom verjetno nikoli ne bomo.





Težko so dojemljive zahteve meščanov, da občina zradira drevored, ker listje maši jaške.
Foto: Andrej Petelinšek

30. 03. 2024 Dnevnikov objektiv

Stran/Termin: 4

Naslov: Spala trideset let, samo s poljubom in obljubami se ne bo Naklada: 3.723,00

Avtor: Roman Repnik

Površina/Trajanje: 2.715,63

Rubrika/Oddaja: V OBJEKTIVU

Žanr: POROČILO

Gesla: STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE, NAJEMNA STANOVANJA,



4

V objektivu

Stanovanjska politika

SPALA JE TRIDESET LET, SAMO S POLJUBOM IN OBLJUBAMI SE NE BO ZBUDILA



Roman Repnik

AJPREJ SMO UKINILI VIRE FINANCIRANJA, nato smo odprodali večino javnih stanovanj, drugače pa se v Sloveniji v zadnjih tridesetih letih s stanovanjsko politiko nismo pretirano ukvarjali. Leta 2000 smo sicer sprejeli še stanovanjski zakon, ki pa predvidenih sprememb ni prinesel. Vse je ostalo prepuščeno trgu. Novih stanovanj ni oziroma jih gradimo prepočasi. Ljudje bijejo plat zvona, rešitev ni, razen nakup. Najbolj pereče je v Ljubljani, kjer bi v tem trenutku potrebovali okoli 4000 novih stanovanj. V prihodnje se napovedujejo spremembe. Kako hitre bodo in od kod bomo jemali, pa si še nihče ne upa napovedati.





S stanovanjsko politiko je nekako tako kot s šolstvom, ves čas napovedujemo, obljublamo in pripravljamo projekte ter spremembe, zgodi pa se nič. Zna biti, da del razlogov tiči tudi v dejstvu, da se ljudje s šolskim sistemom srečujemo le določeno obdobje v življenju, s stanovanjskim problemom pa tudi enkrat nekoliko opravimo, ker nekeje pač moramo živeti. Če bi nam oboje okupiralo večino tuzemske poti, bi se najbrž že uprli. S šolskim sistemom je tako, da njegov značaj, urejenost in pomanjkljivosti zaznamujejo marsikatero življenjsko pot in povzročijo številne tegobe, tako tudi reševanje stanovanjskega problema mnogim prinese težave, skrbi, stres in tudi bolezen.

Slovenija je v samostojnost vstopila z okoli 690.000 stanovanjskimi enotami, od katerih je bilo nekeje dve tretjini individualnih hiš. Od približno 260.000 stanovanj jih je bilo okoli 230.000 v družbeni lasti. Osamosvojitveni stanovanjski slalom smo začeli v zelo dobri kondiciji, a smo že po prvih vratcih vrgli puško v koruzo. Po Jazbinškovem zakonu je bilo v naslednjih letih prodanih več kot 160.000 stanovanj.

Leta 1991 je bila uveljavljena tudi nova finančna zakonodaja, s katero so bili ukinjeni skoraj vsi prispevki, med njimi tudi stanovanjski prispevki iz dohodka in združevanje sredstev iz čistega dohodka. Ker sočasno ni bilo zagotovljenih nadomestnih sistemskih virov za financiranje stanovanjske gradnje, je prišlo do njenega drastičnega zmanjšanja. Občinam je po odprodaji ostalo okoli 21.000 najemnih stanovanj. Postale so njihove lastnice, zakon jim je naložil, da morajo zagotavljati tudi sredstva za pridobivanje in vzdrževanje socialnih stanovanj. Enotne stanovanjske politike v Sloveniji ni bilo več. Smo pa dobili nepremičninski trg, ki nekaterim prinaša dobičke, večini pa stisko.

Prvič smo stanovanjsko politiko poskušali reanimirati leta 2000, ko smo sprejeli prvi nacionalni stanovanjski program. Ta je obljubljal 10.000 javnih najemniških stanovanj na leto. Zgodilo se ni nič. Naraščale so le potrebe in stiske, pa tudi cene nepremičnin in najemnine.

Mladi kričijo: Nimamo kam!

Med vsemi starostnimi skupinami so mladi največje žrtve pomanjkanja stanovanjske politike. Zato največkrat povzdignejo glas. Tudi kasnejša leta stanovanjskim tegobam ne prizanašajo, a si je večina do takrat bivališče nekako uredila, njihova poglavitna skrb je tako namenjena predvsem reševanju stanovanjskih težav potomcem. Glasu ne povzdigujejo. Svoje obveznosti so nekako izpolnili, pomagajo, kolikor lahko, velikokrat tudi s krediti in poroštvi. Lahko se zalomi in ostanejo še brez tistega, kar so si ustvarili.

Mladi so tako v preteklosti že večkrat opozarjali na nevzdržno situacijo, v kateri se znajdejo, ko si želijo stopiti na samostojno pot. Pred dnevi je Mladinski svet Slovenije, krovno združenje mladinskih organizacij, ki delujejo na nacionalni ravni, začel kampanjo Nimam kam, s katero želijo opozoriti na praktično nepremagljive ovire, s katerimi

Po navedbah statističnega urada so se od leta 2015 pa do 2022 cene nepremičnin na ravni celotne države zvišale za 72,56 odstotka, v Ljubljani celo za 84,47 odstotka.

se soočajo. Pri tem so izpostavili dejstvo, da si povprečen mlad človek, ki se preživlja z lastnim delom, ne more kupiti stanovanja, zelo težko pa tudi plačuje tržno najemnino, za katero pri nas veliko ljudi namenja tudi več kot 50 odstotkov mesečnega dohodka.

Oboje je v zadnjih desetletjih poletelo v nebo. Najemnina za dva, ki bi si želela kolikor toliko spodobno bivališče, zneso dandanes v Ljubljani že krepko prek tisočaka, ko pride še naraščaj, so potrebe po kvadraturi še večje, s tem naraste tudi cena. Ob tem, da so družine z malimi otroki velikokrat tudi nezaželeni najemniki. Zato je treba pobrskati po žepih, pogledati po predalih, prositi starše in se ozreti po sorodnikih. Nakup je največkrat edina rešitev, a cene, kot so opozorili mladi, letijo v nebo. Po navedbah statističnega urada so se od leta 2015 pa do 2022 cene nepremičnin na ravni celotne države zvišale za 72,56 odstotka, v Ljubljani celo za 84,47 odstotka. Ni potrebnega dosti matematičnega znanja, da lahko glede na veliko nižjo rast dohodkov v tem času vsakdo izračuna, da je nakup velikokrat misija nemogoče.

Ljubljana je bolana

Ljubljana je edino slovensko mesto, iz kate-rega se ljudje ne izseljujejo. Povsod drugod so aktivnosti, ki bi preprečevale seljenje prebivalcev v prestolnico, na prvem mestu lokalnih političnih agend. Ljubljana je na udaru. Ljubljana je zanimiva. Tam so delovna mesta, državni organi, kulturne in športne prireditve. So tudi stanovanja. Nova in brutalno draga. Najemniška stanovanja se gradijo, objavljajo se razpisi, vendar je tega občutno premalo, da bi se zadovoljile vse potrebe.

»Po naši oceni bi v prestolnici v tem trenutku potrebovali okrog 4000 javnih oziroma neprofitnih najemnih stanovanjskih enot. Navedeni primanjkljaj ocenjujemo na pod-

Po naši oceni bi v prestolnici v tem trenutku potrebovali okrog 4000 javnih oziroma neprofitnih najemnih stanovanjskih enot. Navedeni primanjkljaj ocenjujemo na podlagi zaznanih potreb iz objavljenih javnih razpisov, prejetih vlog za bivalne enote in števila nerešenih upravičencev iz zaključenih javnih razpisov ter dejstva, da določeno število oseb, zaradi majhne možnosti za uspeh, ne kandidira na vsakem javnem razpisu.

**Javni stanovanjski sklad
Mestne občine Ljubljana**

lagi zaznanih potreb iz objavljenih javnih razpisov, prejetih vlog za bivalne enote in števila nerešenih upravičencev iz zaključenih javnih razpisov ter dejstva, da določeno število oseb, zaradi majhne možnosti za uspeh, ne kandidira na vsakem javnem razpisu.« pojasnjuje potrebe po novih stanovanjih na Javnem stanovanjskem skladu Mestne občine Ljubljana.

Trenutno gradijo 175 stanovanj, 88 naj bi jih bilo vseljivih že letos, 87 pa v začetku leta 2026. V načrtu oziroma razvoju pa imajo še gradnjo 914 stanovanj, ki naj bi bila končana leta 2027. Za Ljubljano sicer že od nekdaj



velja, da zaradi konstantnega priseljevanja ne bo mogoče nikoli v celoti odpraviti povpraševanja po stanovanjih.

Nekoliko več upanja bi lahko prinesli dolgoročni načrti sklada. Kot pojasnjujejo, načrtujejo razvoj projektov na območju ob Litijški cesti, v Stanežičah in na območjih ob Cesti dveh cesarjev. »Po trenutnih ocenah bi na območju ob Litijški cesti lahko zagotovili okvirno 420 novih stanovanjskih enot in na območju Stanežič okvirno 2200 novih stanovanjskih enot. Za območja ob Cesti dveh cesarjev okvirna ocena števila novih stanovanjskih enot še ni izdelana,« še dodajo.

Med največjimi ovirami, s katerimi se spopadajo pri načrtovanju stanovanj, na ljubljanskem stanovanjskem skladu izpostavljajo omejenost zemljišč za stanovanjsko gradnjo, visoke cene zemljišč in njihovo lastniško razdrobljenost. Ko premagajo prvo oviro, se pojavijo nove. Treba je izvesti nujne ukrepe in posege v prostor, kot sta na primer varstvo pred poplavami in hrupom, s katerima je velikokrat pogojena pridobitev gradbenega dovoljenja. Potem so tu še razmeroma dolgi postopki za izdelavo in sprejem občinskih podrobnejših prostorskih načrtov, tudi takrat, ko je njihova izdelava predvidena z občinskim prostorskim načrtom. Velikokrat pa se vse skupaj zavleče tudi zaradi dolgotrajnih postopkov pridobivanja gradbenih dovoljenj, zlasti takrat, ko se jih udeležujejo stranski udeleženci z namenom, da bi podaljšali čas do izdaje gradbenega dovoljenja, ali celo zato, da do gradnje ne bi prišlo.

Učinkovito uresničevanje stanovanjske politike po njihovem mnenju preprečujejo tudi visoke cene stanovanjskih nepremičnin na trgu, cene gradbenih storitev, neurejen trg kratkoročnega oddajanja stanovanjskih nepremičnin, nespodobno davčno okolje in

odsotnost stabilnega vira financiranja stanovanjskega gospodarstva na državni ravni.

Na ljubljanskem stanovanjskem skladu poudarjajo, da se iz vseh izpostavljenih ovir lahko razmeroma hitro ugotovi, kakšni ukrepi bi morali biti sprejeti, da bi se vpliv navedenih težav na možnost zagotavljanja javnih najemnih stanovanj vsaj zmanjšal. »V prvi vrsti ocenjujemo, da bi bili najpomembnejši ukrepi zagotovitev stabilnega vira financira-

V nekaj letih po vstopu v samostojnost smo leteč na krilih neoliberalizma, kapitala in lastnine ne samo osiromašili stanovanjski fond, z ukinitvijo stabilnega vira financiranja smo ga spravili tudi na beraško palico.

nja stanovanjskega gospodarstva na državni ravni, stimuliranje oddaje nezasedenih stanovanj v dolgoročni stanovanjski najem in omejevanje kratkoročnega oddajanja stanovanjskih nepremičnin v turistične namene,« pojasnjujejo.

Stanovanj si želijo povsod

Tudi drugod po Sloveniji ni dosti drugače. Potrebe po novih najemniških stanovanjih rastejo, stanovanj je premalo, postopki se vlečejo. Ocene o primanjkljaju javnih na-

jemnih stanovanj so različne, tudi zaradi načinov merjenja oziroma metodologije. Po nekaterih ocenah primanjkuje več kot 30.000 enot, po drugih pa nekoliko manj kot to. Eden od najzanesljivejših podatkov sicer izhaja iz vsakoletnega anketiranja občin, ki ga izvaja Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Ta je lani med občinami izvedel anketo o potrebnem številu javnih stanovanj. Na anketno vprašanje je odgovorilo 75 odstotkov vseh vprašanih občin, rezultati pa razkrivajo, da bi v tem trenutku v Sloveniji potrebovali okoli 11.000 novih neprofitnih najemniških stanovanj.

Sklad ima trenutno v gradnji ali v pripravi za gradnjo skoraj 2000 javnih najemnih stanovanj, ki jih bodo zgradili v Kopru, Novem mestu, na Jesenicah, v Kranju, Lukovici, Lendavi, Ljubljani, Mariboru, Trzinu, na Mirni in v Novi Gorici. Kot poudarjajo, je razvoj investicij odvisen od sodelovanja lokalnih skupnosti, predvsem v povezavi s prostorskimi akti in komunalno ureditvijo parcel, ter državnih organov, ki so odgovorni za prostorsko načrtovanje. Največjo težavo pa vidi v zlasti v pomanjkanju ustreznih in stabilnih virov financiranja. »Zato je treba zagotoviti ugodne zakonske pogoje za gradnjo v smislu zagotovljene prioritnosti projektov sklada pri umeščanju v prostor, komunalno ureditvijo parcel, zadoštno finančne vire pri pridobivanju upravnih dovoljenj in potrebnih mnenj in soglasij, dodatno zaposlovanje ter partnerski odnos s lokalnimi skupnostmi,« na vprašanje, katere spremembe potrebujemo, odgovorjajo na republiškem stanovanjskem skladu.

Vse oči, želje in pričakovanja so torej usmerjeni v pripravo novega stanovanjskega zakona, ki naj bi konkretnje urejal to področje, predvsem pa zagotovil dolgotrajen in stabilen vir financiranja. Da bo zagrizla v kisljo jabolko stanovanjske politike, je že pred

volitvami napovedovala aktualna vlada, ki je obljubljala, da bo do leta 2030 zgrajenih 20.000 najemniških stanovanj, od tega naj bi jih bilo pet tisoč zgrajenih do leta 2026.

Čeprav so mnogi že takrat napovedovali, da je to praktično nemogoče, je minister za solidarno prihodnost še pred nedavnim dejal, da bodo zavezo uresničili do konca mandata. »To je tudi zadeva, ki smo se je lotili najprej. Da smo našli način, kako lahko takoj podpremo vse projekte novih javnih najemnih stanovanj, da se začnejo graditi. To smo zelo intenzivno delali v zadnjem letu, in sicer s pogovori z občinami in lokalnimi stanovanjskim skladi ter republiškim skladom. Tako da imamo zdaj jasen popis projektov. Na podlagi teh podatkov govorimo o številki 5000 stanovanj do konca mandata,« je na odprtju razstave o dunajskem stanovanjskem modelu poudaril minister Simon Maljevac.

Glede na dolgotrajne postopke in ovire, ki se pojavljajo pri gradnji stanovanj, je mogoče sklepati, da so bili ti projekti v načrtu že pred volitvami. Aktualna vlada jih je sedaj samo prešela in preverila, ali se ni kje zapletlo. Če se ne bo tudi v naslednjih dveh letih, bi bila lahko do leta 2026 obljubljena številka celo uresničljiva. Drugi del napovedanega cilja, ki predvideva 20.000 stanovanj do leta 2030, bo nekoliko težje uresničljiv oziroma je odvisen predvsem od sprejetja zakona, ki bi zagotavljal sistemski vir financiranja.

Prvi premiki

Stanovanjski sklad Republike Slovenije je šele z mandatom aktualne vlade in novoustanovljenim ministrstvom za solidarno prihodnost dobil opazno višja finančna sredstva, s katerimi je zagotovil nižjo najemnino pri svojih novih projektih. Gre za lansko dokapitalizacijo sklada v višini 25,5 milijona evrov, vsaj enak znesek pa bo sklad prejel tudi letos in prihodnje leto. »Zaradi nesistematične



Fotografija: Bojan Velikonja



politike in pomanjkanja stabilnega ter predvidljivega financiranja je tudi pripravljenih manj projektov, kot bi si želeli. Zato je tudi delež gradnje, ki ga lahko dosežemo, manjši. Ravno to je razlog, da smo si na ministrstvu zastavili dva cilja: prvi je zagon vseh projektov, ki so pripravljeni, drugi pa je oblikovanje stabilnega in vzdržnega okolja za sistematično javno gradnjo. Temelj tega morajo biti sistemsko in predvidljivo javno financiranje ter ustrezni pogoji za delovanje organizacij, ki gradijo javna stanovanja,« pojasnjujejo na ministrstvu za solidarno prihodnost.

Kako bo urejeno sistemsko financiranje, v tem trenutku še ni znano. Na ministrstvu pravijo, da trenutno še potekajo pogovori z ministrstvom za finance o oblikovanju sistemskega finančnega vira. Zaveza o sistemskem viru financiranja je bila sicer potrjena na koalicijskem vrhu v začetku lanskega leta. »Cilj ministrstva za solidarno prihodnost in vlade je zagotoviti 100 milijonov evrov za gradnjo na leto. To je ocena potrebnih javnih virov, da bi javna gradnja lahko potekala na dovolj visoki ravni. Poleg sistemskega financiranja, ki je temelj, je treba zagotoviti tudi ustrezne pogoje delovanja organizacij. To pa pomeni posege v sistem določanja najemnin, ki morajo biti dostopne za najemnike in vzdržne za javne akterje, dodeljevanje stanovanj na način, da zasledujejo tako socialno kot razvojno funkcijo ter zemljiške politike,« so še dodali na ministrstvu in izpostavili, da se zavzemajo za sistemski vir, ki bo stabilen, predvidljiv in neodvisen od političnih sprememb.



Fotografija: Bojan Velikonja



Zdaj imamo jasen popis projektov. Na podlagi teh podatkov govorimo o številki 5000 stanovanj do konca mandata, pravi minister Simon Maljevac.

Glavne ovire, s katerimi se trenutno soočajo, so posledica več desetletij zanemarjanja stanja na stanovanjskem področju. »To zanemarjanje se pozna na vseh ravneh, ki močno otežujejo delo. Velika težava je na področju zagotavljanja ustreznih podatkov in pregleda nad stanjem. Sedanja neuskkljenost in neurejenost področja otežujeta vodenje sistematične in pregledne politike ter vnašata zmedo,« pojasnjujejo trenutno situacijo.

Veliko ovir vidijo tudi v kadrovskih težavah, s katerimi se soočajo tudi druge stanovanjske organizacije. »Pomembno je poudariti, da je sektor za stanovanja ob prevzemu resorja imel šest zaposlenih, ki so pokrivali celotno področje stanovanjskega zakona. Sedaj na direktoratu dela enajst zaposlenih, število pa se postopoma večja,« so še dodali na ministrstvu in ob tem izpostavili, da so na njihovo delo močno vplivale lanskoletne poplave, dodaten izziv pa predstavlja zatečeno stanje na področju, ki ga je treba sanirati. »Med njimi izstopa urejanje področja denacionaliziranih stanovanj, ki so zasedena z imetniki stanovanjske pravice, saj je ustavno sodišče lani presodilo, da je trenutna ureditev neskladna z ustavo.«

V preteklosti so poznavalci nepremičninskega trga izpostavljali še eno težavo, ki se lahko pojavi tudi, če imamo denar in komunalno opremljena zemljišča. Gradbeniki namreč pravijo, da bi lahko zgradili od 2000 do 3000 stanovanj na leto, kar bi predstavljalo desetino njihove operative, vendar bi morala biti naročila predvidljiva in stalna. Več kot 2000 novih stanovanj je tudi številka, ki so jo ekonomisti in poznavalci nepremičninskega trga doslej omenjali kot mejnik, pri katerem bi lahko prišlo do vidnejših sprememb tudi na nepremičninskem trgu. Predvsem z vidika cen, tako stanovanj kot najemnin. Vendar je lahko pot do tja trnova in vse prej kot kratka.



Barva denarja

V nekaj letih po vstopu v samostojnost smo leteč na krilih neoliberalizma, kapitala in lastnine ne samo osiromašili stanovanjski fond, z ukinitvijo stabilnega vira financiranja smo ga spravili tudi na beraško palico. Ob tem, da smo stanovanjsko politiko pustili tako vnevar, da ni imela vpliva na nepremičninski trg. Vse je bilo prepuščeno naravni logiki kapitala. Koristi in dobički so postali veliki.

Med glavnimi deležniki, ki pristavljajo svojo malho, so trgovci z gradbenim materialom,

gradbena podjetja, investitorji, banke in nepremičninske agencije. Vse je šlo dobro. Leta 2000 sprejeti stanovanjski zakon, ki je obljubljal 10.000 najemniških stanovanj, ni ničesar spremenil. Se pač ni uresničil. Rasli so dobički in pohleplje.

Ko je leta 2008 tudi v Slovenijo pljusnila gospodarska kriza, je samo za takratnima gradbenima velikanoma Vegradam in SCT ostala 600 milijonov evrov velika luknja. Z bankami je bilo še huje. NLB, NKBM, Abanko, Probanko in Factor banko je morala država zaradi propadlih naložb pet let kasneje do-

kapitalizirati s 3,2 milijarde evrov, od tega je skoraj polovico dobila NLB.

Preračunano čez prst in ob nameri ministrstva, da se v prihodnje zagotovi stalen in stabilen vir financiranja v višini 100 milijonov evrov na leto, smo samo v času gospodarske krize, tako rekoč čez noč, izgubili sredstva za trideset let aktivne in uspešne stanovanjske politike. Odtlej gre spet vse dobro.

Skupina NLB je v letu 2023 ustvarila 550,7 milijona evrov dobička po obdavčitvi, v gradbeništvu so se po stečaju mnogih zamenjala

Dunajski model socialnih stanovanj

Avstrijo smo od nekdaj povezovali z blagostanjem. Pred samostojnostjo smo bili željni čokolade, banan in pomaranč, ki so jih ponujale tamkajšnje trgovine, domače pa ne, danes se nam cedijo sline po dunajskem modelu socialnih stanovanj. Pa še tega smo začeli izpostavljati šele pred kratkim. Tako kot po pomaranče, kavo in banane ni treba več čez mejo, tudi za ogled tamkajšnje stanovanjske politike te dni ni treba na Dunaj, da bi videli, kako stvar deluje. V Muzeju novejših zgodovine v Celju so namreč pred kratkim odprli prehodno razstavo z naslovom *Dunajski model socialnih stanovanj*.

Na odprtju je sistem predstavil **Christian Schantl**, vodja oddelka za mednarodno sodelovanje pri dunajski organizaciji Wiener Wohnen, ki je največja občinska stanovanjska uprava v Evropi. Simpatičen možak srednjih let se ob vsakem vprašanju sproščeno smeji. Zakaj? Ker stvar deluje. Že sto let. Vse skupaj je iz njegovih ust slišati dokaj preprosto. Denar za stanovanja se v mestno blagajno steka iz pobranega davka, ki ga vsak zaposleni odvaja v višini 0,5 odstotka od svoje bruto plače, 0,5 odstotka odvede delodajalec. Skupaj torej en odstotek. Kar znese okoli 200 milijonov evrov na leto. Drugi vir dohodka so obresti od ugodnih posojil, ki jih dobijo neprofitne organizacije. Skupno razpolagajo z okoli 250 milijoni evrov, povprečno pa zgradijo 6000 novih stanovanj na leto.

Na Dunaju imajo milijon najemniških stanovanj, od tega jih je 220.000 v lasti mesta, 200.000 v lasti neprofitnih stanovanjskih podjetij, 500.000 pa je zasebnih najemodajalcev. Samo na Dunaju je 58, v Avstriji okoli 250, neprofitnih stanovanjskih podjetij, ki so lahko deležna ugodnih občinskih posojil. Zanje velja, da morajo reinvestirati celoten dohodek, ki ga zaslužijo pri tem projektu, v novo gradnjo. Dejanskega dobička nimajo, zadržijo lahko le tri odstotke dohodka.

Pogoji za pridobitev stanovanja so polnoletnost, državljanstvo in dohodkovna kapica,

ki letos znaša 4950 evrov mesečnega prihodka. Najemnik je lahko kdor koli, ki izpolnjuje pogoje, višine dohodkov kasneje ne preverjajo več. V občinskih in subvencioniranih stanovanjih imajo le neomejene oziroma dolgoročne pogodbe, stanovanje pa lahko dedujejo tudi najemnikovi otroci. Kar je tudi eden izmed razlogov, da se ljudje ne odločajo za nakup stanovanja. Najemniki lahko tudi kadar koli na stroške lastnika prenovijo stanovanje. Edini pogoj je, da občino vprašajo za dovoljenje in jim sporočijo, katero podjetje bo izvajalo dela.

Mesečna najemnina za 60 kvadratnih metrov veliko stanovanje na Dunaju je okoli 400 evrov, z obratovalnimi stroški nekaj manj kot 480 evrov. Povprečen najemnik tako za najemnino mesečno namenja približno tretjino svojega dohodka. Na Dunaju tudi ne gradijo malih stanovanj. Vsa stanovanja so večja od 30 kvadratnih metrov. V mestu se manjših stanovanj ne sme graditi.

Vsako leto dobijo nazaj od 8000 do 9000 stanovanj. Preden jih vrnejo na trg, jih obnovijo. Trenutno se pripravljajo na obsežen projekt energetske sanacije objektov, saj se kar polovica stanovanj ogreva na plin. Domnevajo, da bodo za sanacijo porabili okoli 1,7 milijarde evrov. Potrebe po energiji pa bodo reševali s sončnimi paneli, vetrnicami in toplotnimi črpalkami.

»Na stanovanjsko politiko gledamo kot na človekovo pravico, ki jo mora mesto zagotoviti, kot mora zagotoviti čisto vodo, funkcionalen in dober javni prevoz, urejeno ravnanje z odpadki. Prepričani smo, da mora biti stanovanjska politika finančno dostopna, saj je njen prispevek tudi gospodarski. Manj ko ljudje porabijo za stanovanjske stroške, več denarja imajo za kulturo, restavracije, potovanja. Denar bo v vsakem primeru porabljen, a za druge stvari,« je na odprtju poudaril Schantl.

Izračunali so, da za vsak evro, ki ga vložijo v stanovanja, dobijo nazaj – prek različnih multiplikatorjev – tri.

Mesečna najemnina za 60 kvadratnih metrov veliko stanovanje na Dunaju je okoli 400 evrov, z obratovalnimi stroški nekaj manj kot 480 evrov.

le imena, nihče pa ne tarna, da jim gre slabo, manjkajo samo delavci. Podobno je tudi z investitorji in nepremičninskimi agencijami. Trg cveti in cene rastejo.

V takšnih razmerah se pripravlja nov stanovanjski zakon. Na ministrstvu za solidarno prihodnost pojasnjujejo, da bo najprej na vrsti sprememba stanovanjskega zakona, ki bo urejala področje denacionalizacije, kar bi moralo biti po njihovih besedah sprejeto še pred poletjem. Sprejetje širše novele zakona načrtujejo jeseni. Vzporedno pa potekajo tudi pogovori o zakonu, ki bi uredil sistemsko financiranje stanovanjske gradnje, za katerega upajo, da bo prav tako potrjen v letošnjem letu.

Kjer je volja, je tudi pot, pravijo. Kapital in z njim povezani parcialni interesi so bili dostikrat vzrok, da se je prekinila marsikatera pot. Interes deležnikov, ki imajo koristi od trenutnega neurejenega stanja, je velik. Imajo dovolj moči, znanja in kapitala, da lahko napovedane spremembe ustavijo ali vsaj upočasnijo. Če se to zgodi, bomo zopet na začetku.

30. 03. 2024 www.sta.si

Stran/Termin:

Naslov: Svet javnega zavoda TNP o letošnjem programu dela in Naklada:

Avtor: tzu/zc

Površina/Trajanje: 1,00

Rubrika/Oddaja:

Žanr: SPLETNI ČLANEK

Gesla: UPRAVLJANJE NEPREMIČNIN

<https://www.sta.si/3284621>

Svet javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) je na sredini seji potrdili program dela in finančni načrt javnega zavoda za letošnje leto. Seznanil se je tudi s poročilom o izvajanju načrta upravljanja TNP za obdobje od leta 2016 do 2020, medtem ko je v teku drugo petletno obdobje izvajanja načrta upravljanja. Svetniki so potrdili cenik pristojbin za soteskanje v soteskah Fratarica in Predelica v Logu pod Mangrtom. Sledili sta še obravnavi pobud dveh svetnikov, ki sta se nanašali na upravljanje z naravno vrednoto sotesko Vintgar. Direktor javnega zavoda TNP Tit Potočnik je povedal, da se stvari rešujejo v okviru pristojnega ministrstva, so v poročilu s seje zapisali v javnem zavodu TNP. V poročilu izvajanja načrta upravljanja je doseganje zastavljenih operativnih in upravljavskih ciljev v prvem petletnem obdobju ocenjeno kot uspešno. Med delno realiziranimi aktivnostmi pa so kartiranje habitatnih tipov, monitoring biotske raznovrstnosti v gozdovih, uveljavitev mirnih območij, revitaliziranje kmetijskih zemljišč ter priprava akcijskih načrtov in načrta [upravljanja nepremičnin](#) v državni lasti in upravljanju javnega zavoda TNP. V zavodu so ocenili, bo treba za izpolnjevanje nekaterih nalog okrepiti sodelovanje z drugimi sektorji, vključno z zagotavljanjem finančnih sredstev. Med njimi so izpostavili vzpostavitev varstvenega sklada za obnovo stavbne dediščine, spodbujanje socialnega podjetništva, ureditev okoljske infrastrukture, vzdržni razvoja turizma in usmerjanje obiska, okoljsko sanacijo planinskih koč, umirjanje prometa in trajnostno mobilnost. Izvedli so že številne aktivnosti glede obiskovanja obremenjenih naravnih vrednot in delov narodnega parka. Pripravili so predlog metodologije izračuna nosilne zmogljivosti in metodologijo testno preizkusili najprej na primerih Vintgarja in Tolminskih korit, nato za obiskovanje Savice, prav tako pa so bili izvedeni postopki zbiranja potrebnih vhodnih podatkov za Martuljske slapove, Mostnico in Bohinjsko jezero. V izdelavi so strokovne podlage za pripravo akcijskih načrtov za usmerjanje obiskovanja in za upravljanje športnih in rekreacijskih dejavnosti. Zavod pa je pripravil tudi predlog programa [upravljanja nepremičnin](#) za testno območje skleda Bohinjskega jezera. Na področju ohranjanja poselitve in vzdržnega razvoja so v TNP v sodelovanju s Skupnostjo Julijske Alpe in parkovnimi občinami oblikovali projektne ideje z vsebinami trajnostnega turizma in usmerjanja ter osveščanja obiskovalcev narodnega parka. V letu 2020 so bila zagotovljena tudi dodatna sredstva za sofinanciranje razvojnih projektov parkovnih lokalnih skupnosti. Veliko pozornost so namenili aktivnostim na področjih izobraževanja, informiranja in osveščanja, urejanja prostora in graditve objektov, prometne infrastrukture in umirjanja prometa ter kmetijstva in predelave osnovnih kmetijskih surovin s podporo kmetijskim gospodarstvom in z razvojem kolektivnih blagovnih znamk ter znaka kakovosti TNP.

2. 04. 2024 Dnevnik

Stran/Termin: 1

Naslov: Sobodajalce bodo omejili, a ne povsod enako

Naklada: 15.822,00

Avtor: Veronika Rupnik Ženko

Površina/Trajanje: 445,53

Rubrika/Oddaja: Naslovna stran

Žanr: NAPOVEDNIK ČLANKA

Gesla: BOŠTJAN UDOVIČ, ZBORNICA ZA POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI,



STANOVANJA / KRATKOROČNO ODDAJANJE

Sobodajalce bodo omejili, a ne povsod enako

Kratkoročno oddajanje stanovanj bo v prihodnje časovno omejeno, a predvidoma ne povsod pa tudi ne za vse ponudnike enako. Reševanju stanovanjske problematike na njihovih plečih odločno nasprotujejo sobodajalci. Nepremičninski poznavalci pa opozarjajo, da bi bilo nujno hkrati uvesti davčne ukrepe in druge spodbude za dolgoročno oddajanje ter strožji nadzor.

Veronika Rupnik Ženko

Množično oddajanje stanovanj v kratkoročni najem prek različnih platform za oddajanje turistom v nekaterih občinah, predvsem v Ljubljani, na Obali in ponekod na Gorenjskem, bistveno zmanjšuje ponudbo stanovanj za bivanje, ki bi jih lahko koristili mladi, družine, študenti. Hkrati predstavlja neloyalno konkurenco turističnim ponudnikom, ki zagotavljajo tudi določene standarde za turiste. Oddajanje stanovanj je postalo pravi komercialni posel in ne zgolj dodatni zaslužek gospodinjev, ugotavljajo na ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport. V sodelovanju z ministrstvom za solidarno prihodnost zato pripravljajo predloge sprememb kratkoročnega oddajanja nepremičnin v novi zakonu o gostinstvu, čeprav se zavedajo, da zgolj ta ukrep ne bo rešil stanovanjske problematike.



Omejitvam odločno nasprotujejo v Združenju sobodajalcev, v katerem prevladujejo sobodajalci, ki dejavnost opravljajo kot fizične osebe. © Tomaž Skale

Glede konkretnih rešitev so na ministrstvu še redkobesedni. V zadnjem

obdobju so preučevali različne možnosti. Prva je prostorsko in časovno omejevanje, po katerem bi bilo oddajanje omejeno na 30 do 60 dni, in sicer na državni in/ali lokalni ravni,

pri čemer bi lahko občine v svojem aktu določile prostorski in terminski okvir za oddajanje nepremičnin. Druga možnost je omejevanje »komercialnega« oddajanja stanovanj, kar

pomeni, da bi bili ponudniki različno obravnavani glede na to, ali oddajajo stanovanje ali gre le za oddajo dela stanovanja.

Nadaljevanje ● 2

2. 04. 2024 Dnevnik

Stran/Termin: 2

Naslov: Turistifikacija: omejitve, a ne enake za vse

Naklada: 15.822,00

Avtor: Veronika Rupnik Ženko

Površina/Trajanje: 561,93

Rubrika/Oddaja: V OSPREDJU

Žanr: POROČILO

Gesla: BOŠTJAN UDOVIČ, ZBORNICA ZA POSLOVANJE Z NEPREMIČNINAMI,



STANOVANJA / KRATKOROČNO ODDAJANJE

Turistifikacija: omejitve, a ne enake za vse

• Nadaljevanje s strani 1

Omejitve kratkoročnega oddajanja stanovanj bi bile lahko odvisne tudi od statusa ponudnika: pravna oseba ne bi mogla več izvajati dejavnosti v stanovanju, temveč bi morala izvajati gostinsko nastanitveno dejavnost, in sicer v objektu s poslovno gostinsko namembnostjo, kar pomeni, da bi bila za daljše oddajanje potrebna sprememba namembnosti. Predvidena je tudi zaostritev zahtev po predložitvi soglasij sostanovalcev oziroma solastnikov ob vpisu v register nastanitvenih obratov in podobno, saj se zdaj večina stanovanj v turistične namene oddaja brez ustreznih soglasij, pravega nadzora pa ni.

Bomo žrtev zgrešene stanovanjske politike?

Omejitvam odločno nasprotujejo v Združenju sobodajalcev, kjer prevladujejo sobodajalci, ki dejavnost opravljajo kot fizične osebe. Ti lahko dejavnost zdaj opravljajo največ pet mesecev, medtem ko za samostojne podjetnike in pravne osebe omejitve praktično ni.

»Reševanje stanovanjske problematike na plečih, sobodajalstva je le paravan za zgrešeno stanovanjsko politiko dosedanjih vlad,« je kritična Katja Rezman, predsednica združenja. Vlada se po njenem mnenju očitno ne upa lotiti prenove davčne zakonodaje, ki bi spodbudila sproščanje stanovanj, ki so zdaj prazna zaradi nepremičninskih spekulacij. »Tudi napovedovan obsežen program gradnje neprofitnih stanovanj nima jasnih obrisov, zato je iskanje rešitev v omejevanju sobodajalstva bolj iskanje izgubljenega ključa pod najbližjo lučjo in ne tam, kjer je bil dejansko izgubljen.« V združenju opozarjajo, da je sobodajalstvo tradicionalni steber slovenskega turizma in da je predvsem na podeželju pomembna panoga za ohranjanje poseljenosti in tradicionalne kulture. Poleg tega večina sobodajalcev po Sloveniji svoje nočitvene zmogljivosti oddaja v nepremičninah, v katerih tudi živijo. Modeli tujih večmilijonkih urba-



Kratkoročno oddajanje stanovanj turistom, ki odžira stanovanja za bivanje, je najbolj problematično v turističnih središčih. Fotografija je simbolična. © Jaka Gasar

Obvezna registracijska številka namestitve

Bruselj je pred kratkim potrdil dodatna pravila za kratkoročno oddajanje nepremičnin, ki med drugim predvidevajo vzpostavitev registra kratkotrajnih namestitvev, kar pri nas sicer že imamo. Platformam pa nalagajo tudi obveznost, da se ponudniki oglašujejo z registracijsko številko namestitve, s čimer bo razvidno, ali je registrirana, in posredovanja podatkov državnim organom. Na gospodarskem ministrstvu napovedujejo, da se bodo novosti zakona o gostinstvu nanašale tudi na nova evropska pravila.

nih središč zato, kot opozarjajo, nima jo dosti skupnega s slovensko situacijo, prav tako tudi Ljubljana nima dosti skupnega s preostankom države. Niti s tisto v slovenski Istri, kjer je v marsikateri novogradnji delež v lasti vikendašev ali praznih spekulativnih naložb več kot polovičen, pravijo. V združenju se zato zavzemajo, da bi pristojnosti na področju krojenja stanovanjske in turistične politike prepustili lokalnim skupnostim, saj same najbolje poznajo specifično razmer v svojem okolju.

Potrebujemo celovite ukrepe
Medtem pa so regulaciji tega področja naklonjeni nepremičninariji, saj že leta opozarjajo, da predstavlja deviacijo na nepremičninskem trgu, pravi direktor Zbornice za poslovanje z nepremičninami pri Gospodarski zbornici Slovenije Boštjan Udovič. Časovna omejitev

Omejevanje kratkoročnega oddajanja lahko brez drugih ukrepov, ki bi delovali v smeri spodbujanja dolgoročnega oddajanja, prispeva k še manjši ponudbi nepremičnin na trgu.

Boštjan Udovič
direktor Zbornice za poslovanje z nepremičninami pri GZS

turističnega oddajanja stanovanj (tista, ki se ne izvaja kot gospodarska dejavnost) bi bila po njihovem mnenju vsekakor ena od smiselnih rešitev. »Tudi razlikovanje med območji v Sloveniji je smiselno in razumeli smo, da na ministrstvu načrtujejo del pristojnosti glede regulacije prenesti na lokalne

Furs bo lažje nadziral

Po podatkih Finančne uprave RS (Furs) je bilo 26. marca 2024 v davčnem registru evidentiranih skupno 9751 zavezanecv, ki opravljajo dejavnost turističnega oddajanja, od tega 2171 fizičnih oseb, vpisanih v register sobodajalcev, oziroma skupno 6243 fizičnih oseb (upoštevane so vse organizacijske oblike) in 3508 pravnih oseb. Na Fursu pravijo, da gre za tvegano dejavnost tako z vidika dela na črno kot tudi neprijavljenih dohodkov, zato izvajajo poostren nadzor. Ta bo odsej nekoliko lažji po zaslugi direktive Sveta EU, ki je uvedla obveznost poročanja za operaterje platform o prodajalcih, ki prek platform med drugim ustvarjajo dohodek iz naslova oddaje nepremičnin. Furs bo na tej podlagi letos prejel podatke o dohodkih, ki so jih prodajalci ustvarili s poslovanjem prek spletnih platform v letu 2023. Zato jih pozivajo, da te ustrezno prijavijo.

skupnosti, kar bi bilo verjetno prav tako ustrezno,« pravi Udovič. Hkrati pa so v združenju že večkrat predlagali večje število ukrepov, ki bi delovali celovito. »Omejevanje kratkoročnega oddajanja lahko brez drugih ukrepov, ki bi delovali v smeri spodbujanja dolgoročnega oddajanja, prispeva k še manjši ponudbi nepremičnin na trgu,« opozarjajo. Po njihovem mnenju bi bilo nujno socialno razmišljati še vsaj o uvedbi davka na nepremičnine, zmanjšanju davčne bremena za oddajanje stanovanj s strani fizičnih oseb in o spodbudah za dolgoročno oddajanje. »Pomembno pa bi bilo tudi izboljšati pravni položaj najemodajalcev, saj ugotavljamo, da je to eden od pomembnih razlogov, da številna stanovanja (tudi v Ljubljani) ostajajo prazna.« x

Veronika Rupnik Ženko

2. 04. 2024 Primorske novice

Stran/Termin: 1

Naslov: Gradnja stanovanj na Streliški ulici se le začinja

Naklada: 21.000,00

Avtor: Mitja Marussig

Površina/Trajanje: 44,10

Rubrika/Oddaja: Naslovna stran

Žanr: NAPOVEDNIK ČLANKA

Gesla: STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE, GRADNJA STANOVANJ



NOVA GORICA

Gradnja stanovanj na Streliški ulici se le začinja

• MITJA MARUSSIG

Na Stanovanjskem skladu Nova Gorica si končno lahko oddahnejo. Na drugem razpisu so uspeli izbrati izvajalca, ki bo gradil blok z enajstimi stanovanji na Streliški ulici. "Računamo, da bomo aprila začeli graditi, gradbinec bo imel časa leto dni," je povedal direktor **Peter Jan**, ki ima še en razlog za zadovoljstvo: vložili so vlogo gradbeno dovoljenje za 103 stanovanja ob Kornu. → 4

2. 04. 2024 Primorske novice

Stran/Termin: 4

Naslov: Novogoriški sklad bo na Streliški ulici gradil enajst

Naklada: 21.000,00

Avtor: Mitja Marussig

Površina/Trajanje: 394,62

Rubrika/Oddaja: PRIMORSKA

Žanr: POROČILO

Gesla: STANOVANJSKI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJE



NOVA GORICA • Za gradnjo bloka na Streliški 10 so le uspeli izbrati izvajalca - Sklad po gradbeno dovoljenje za 103 stanovanja ob Kornu

Novogoriški sklad bo na Streliški ulici gradil enajst stanovanj

Na Stanovanjskem skladu Nova Gorica si končno lahko oddahnejo. Na drugem razpisu so uspeli izbrati izvajalca, ki bo gradil blok z 11 stanovanji na Streliški ulici. "Računamo, da bomo aprila začeli graditi, gradbinec bo imel časa leto dni," je povedal direktor Peter Jan, ki ima še en razlog za zadovoljstvo: vložili so vlogo gradbeno dovoljenje za 103 stanovanja ob Kornu.

• MITJA MARUSSIG

Novogoriški stanovanjski sklad s projektom na Streliški poti 10 dolgo ni imel sreče. Ko je še pod direktorjem **Matjažem Komparu** v začetku leta 2021 porušil dotrajan blok z osmimi neprofitnimi stanovanji in napovedal gradnjo novega z 11 stanovanji, se je zdelo, da večjih ovir ne bi smelo biti. Denar je bil na voljo, projekti narejeni, finančni načrt potrjen. In nato se je zalomilo: zaradi pripomb in pritožb je pridobivanje gradbenega dovoljenja vzelo krepko več kot leto dni, nato so jo skladu zagodle še razmere na gradbenem trgu.

Ko je pod novim direktorjem **Petrom Janom** julija lani prvič izbiral gradbinca, je imel na voljo 1,8 milijona evrov, cenejši od dveh ponudnikov pa je bil približno 400.000 evrov dražji. Direktor ponudnikov ni uspel omehčati s pogajanjem, vse skupaj je padlo v vodo. Mestni svet je nato so-

glašal, da lahko v finančnem načrtu zagotovi dodaten denar, sklad je objavil nov razpis, na katerega so prispeli štiri ponudbe. Tokrat se je končno izšlo: "Odločitev je pravno-močna, v teh dneh podpisemo pogodbo z izvajalcem Gitri, ki je dal najbolj ugodno ponudbo," je potrdil Peter Jan. Sklad bo za blok plačal približno dva milijona evrov. "Nov razpis je

11

stanovanj bo stanovanjski sklad gradil pod **Kostanjevico**,

103

stanovanja pa načrtuje ob Kornu, zanje mora denar še zagotoviti

obrodil uspeh, ponudbe so nižje kot na prvem. Izgubili smo sicer pol leta, a zdaj končno lahko gradimo," si je oddahnil. Gradnja naj bi stekla predvidoma v aprilu, trajala pa bo leto dni, kar pomeni, da bo blok prihodnjo pomlad vseljiv.

Na Erjavčevi 39 bo stanovanjska skupnost

Na listi za neprofitna stanovanja je sicer približno 140 prosilcev, zadnji razpis pa so objavili pred dvema letoma. Kot je povedal Jan, se še niso odločili, ali objaviti nov razpis. Po eno strani bi bilo to morda koristno, da bi "osvežili" listo, po drugi pa je vprašljivo, ali je to smiselno, glede na to, da je sklad od zadnjega razpisa pridobil le pet stanovanj.

V kratkem bo stanovanjskemu fondu dodal še del objekta na Erjavčevi ulici 39. V skupnem projektu z novogoriškim domom upokoencev bo tam v pritličju dnevni center za starejše Hiša dobre volje, nad njim pa bivanjska skupnost za šest oseb. Objekt je zgrajen, pridobiti morajo le še uporabno dovoljenje. "Gre za dve garsonjeri in eno večje stanovanje s štirimi bivalnimi sobami, vsaka z lastno kopalnico, ter skupno kuhinjo in dnevno sobo. Najemnina bo neprofitna," pojasnjuje Jan.



Na Streliški 10 stanovanjski sklad končno lahko začne graditi blok z 11 stanovanji.

Ker je to manj običajna oblika bivanja, bo sklad šest zainteresiranih iskal s posebnim razpisom. "Objavili ga bomo v aprilu, predvidoma 8. aprila bomo v Novi Gorici naredili predstavitev za potencialne najemnike," napoveduje.

Za bloka ob Kornu po gradbeno dovoljenje

Daleč najbolj pričakovan projekt v mestu pa je gradnja 103

oskrbovanih stanovanj ob Kornu, o katerem se govori in na katerem se dela že leta. tudi tu ima Jan razlog za zadovoljstvo: 12. marca so vložili vlogo za gradbeno dovoljenje. Stolpiča s približno 60 in 40 stanovanji naj bi po ocenah stala med 14 in 15 milijonov. "Sklad takšnega projekta same ne zmore, zato iščemo partnerje," pravi Jan. Med drugim se o morebitnem sodelovanju pogovarja tudi z republiškimi

stanovanjskim skladom. Priložnost se bo morda ponudila tudi na razpisih države.

Republiški sklad, ki je nameraval graditi 80 stanovanj v Liskurju v Rožni Dolini, a je zaradi poplavnosti območja gradnja odpadla, se sicer kot možen partner omenja tudi na Majskih poljanah. Tam je prostora za več kot 400 stanovanj, vsaj del naj bi jih gradil SDH, na katerega so prenesli zemljišča slabe banke. •

2. 04. 2024 **Gorenjski glas**

Stran/Termin: 8

Naslov: Hišnik ne pozna hišniškega dela?

Naklada: 19.000,00

Avtor: Nevenka Šorl

Površina/Trajanje: 181,18

Rubrika/Oddaja: GORENJSKA

Žanr: PISMO

Gesla: UPRAVNIK



PREJELI SMO

Hišnik ne pozna hišniškega dela?

Odgovor na članek *Hišnik ne pozna hišniškega dela?*, ki je bil v *Gorenjskem glasu* objavljen 15. marca 2024.

Naj začnem šaljivo: Po objavi članka so se vse lopate in vreče soli izpred vhodov v blok po več mesecih končno umaknile v svoje prostore.

Le hišnik nas bo še naprej opozarjal, nase z računi za 200 evrov, ne pa tudi z urejeno stavbo, v katero nam občasno pošlje nekaj neznancev, da šarijo po hiši in okolici, brez obvestila o namenu njihovega prihoda. Prejšnjega hišnika smo vsi poznali vključno s telefonsko številko. Nobenih svojih izvajalcev nam ni vsiljeval, ni nam prodajal soli. Dobro je skrbel za stavbo in okolico (in pozneje, zlasti v času korone, še zastoj 'nadomeščal' upravnika Mag dom za manjše storitve v stavbi).

Vendar se samo zato ne bi oglasila, saj iz članka jasno izhaja, da upravnik Ve-dom ni hišnik. Z imenom 'hišniška' pogodba se prikriva pomoč pri nadzoru in naje-manju izvajalcev za stavbo

na račun varčevanja s kadri oddaljenemu Dominvestu z Jesenic – enako kot sprva Mag domu iz Ljubljane.

V zgodbi Ve-dom ni pravi problem, ampak Dominvest, ki nam ga je podtaknil po odstopu Mag doma. Podtaknil zato, ker nas tudi ta upravnik pred podpisom pogodbe ni seznanil z vsebino – zlasti ne s ceno 200 evrov (prejšnji hišnik 80 evrov). Vprašanju iz naslova članka o hišniških delih bi se zato lahko dodalo še vprašanje, ali Dominvest res pozna upravljanje, ki ni le pošiljanje računov.

Iz članka izvemo, da Dominvest ne nadzoruje izvajalcev, kot je na primer 'hišnik', in njihovih storitev. Res sem zavrnila plačilo računa Ve-dom s pojasnilom, da 'nič ne dela', poleg tega, da pogodba ni veljavna. In res me je upravnica pozvala, naj natančno opredelim zavrnitev plačila. S tem pa je dokazala resničnost dejstva, da ne izvaja nadzora nad njim, da nima pojma, kaj se dogaja na terenu. Hišnik ni opazil problema z zapiranjem vrat, niti da tudi po popravilu notranja vrata še vedno drsajo in se hrupno zapirajo. Ampak račun je vseeno že plačala!

Odsotnosti nadzora nad delom izvajalcev sledi problem,

ko upravnik redno mesečno odobri vse hišnikove račune in nam jih razdeli v plačilo. In namesto da bi mu upravnik račun za nedelo zavrnil, nas birokratsko poziva, da z večino sprejememo sklep o odpovedi hišniške pogodbe – ki tako in tako ni veljavna. Pri čemer je jasno, da bi hišnik po prvi zavrnitvi računa sam odstopil od pogodbe.

Upravnik kot edini strokovnjak za upravljanje svojo lažno hišniško pogodbo opravičuje še s soglasjem članov nadzornega odbora. Ne ve, da to ne sanira fiktivnosti! In prijazni člani se skoraj vedno strinjajo z vsakim upravnikom (sicer se jih odstrani, kot so mene). Če bi bila pogodba veljavna, bi moral upravnik seznaniti hišnika z reklamacijo in njega pozvati, da dokaže opravljene in zaračunane storitve, ne pa da mene poziva k 'natančni opredelitvi zavrnitve'. Reklamacije računa lahko rešuje le izvajalec, upravnik pa ga po 2. odst. 71. čl. SZ-1 obvesti o neplačniku računa zaradi reklamacije.

Res potrebujemo upravnike, kot so omenjeni trije, ki jim gre le za naš denar?!

NEVENKA ŠORLI,
KRANJSKA GORA

2. 04. 2024 **Gorenjski glas**

Stran/Termin: 4

Naslov: Z rebalansom skoraj tri milijone več

Naklada: 19.000,00

Avtor: Marjana Ahačič

Površina/Trajanje: 230,37

Rubrika/Oddaja: GORENJSKA

Žanr: POROČILO

Gesla: STANOVANJSKA GRADNJA



Z rebalansom skoraj tri milijone več

Radovljiški občinski svet je potrdil prvi rebalans letošnjega proračuna, s katerim se ta zvišuje za skoraj tri milijone evrov.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Z rebalansom se prihodki letošnjega občinskega proračuna v Radovljici zvišujejo za približno 2,7 milijona evrov in znašajo 27,4 milijona evrov. Proračunski odhodki se z rebalansom zvišujejo za 4,8 milijona evrov in znašajo 33,7 milijona evrov. Za uravnoteženje proračuna ob upoštevanju 6,3-milijonskega presežka iz leta 2023 načrtujejo zadolžitve v višini 1,7 milijona evrov, je svetnikom na redni seji povedala direktorica občinske uprave Alenka Langus.

»V proračun se z rebalansom vključujejo nova območja opremljanja s komunalno infrastrukturo, in sicer

območja za stanovanjsko gradnjo v Kamni Gorici, na Črničevu in za Mlinaričem v Lescah, zaradi česar se povečuje komunalni prispevek. Višji so transferni prihodki na račun sredstev za uravnoteženje razvoja občin in nepovratnih sredstev za sofinanciranje obnove grobišča talcev v Begunjah ter obnovo igrišča pri podružnični šoli v Begunjah ter v lanskem letu nerealiziranih sredstev za izgradnjo komunalne infrastrukture v Kamni Gorici. Zaradi prevzemanja upravljanja športnih objektov so v proračun na novo vključeni prihodki upravljanja rekreacijskih parkov, kopališč in kampa,« je pojasnila.

Spremembe pri odhodkih so posledica prilagajanja

dinamiki izvajanja investicijskih, pridobljenim nepovratnim sredstvom ter višjim materialnim stroškom, stroškom energentov in plač. »Med večjimi spremembami je vključitev sredstev za prenos zgrajene komunalne opreme zemljišč za stanovanjsko gradnjo. Povečujejo se sredstva za dozidavo Vrtca Radovljica z ravnateljstvom in ambulanto ter dozidavo in prenovo kuhinje vrtca, za šolske prevoze in investicijsko vzdrževanje šol. Povečujejo se tudi sredstva za dokončanje obnove kulturnega doma v Kropi, v proračun je na novo vključena obnova grobišča talcev v Begunjah. Več bo sredstev za odpravo posledic škode na gospodarski javni infrastrukturi zaradi naravne nesreče v preteklem letu. Dodatna sredstva bodo namenjena dokončanju prve faze projekta komunalne infrastrukture v Kamni Gorici, to je izgradnji kanalizacije, vodovoda in obnovi javnih

površin, ter pripravi projektnih dokumentacij za drugo fazo tega projekta,« je pojasnila.

V proračun je vključena tudi nova služba za upravljanje občinskega premoženja z dodatnimi sredstvi za upravljanje športnih objektov – kopališč Radovljica in Kropa, Športnega parka Radovljica z igrišči za tenis, Športnega parka Vrtnje, Nogometnega igrišča Lesce, doma in športnih površin v Ljubnem ter drugih športnih objektov in otroških igrišč, saj je občinski svet in isti seji potrdil tudi novi odlok o delu občinske uprave, s katerim upravljanje športnih objektov v lasti občine izvaja občina v okviru režimskega obrata.



V proračun je na novo vključena obnova grobišča talcev v Begunjah, za katero je občina pridobila sredstva države.

/ Foto: Tina Dokl